

Наврӯзи байналмилалӣ
муборак, ҳамватанони азиз!

Барои пешрафт ва саодати халқи Тоҷикистон!

№11-12 (660),
19 март
соли 2026

ҲАМРОЗИ ҲАЛҚ

НАШРИ МАХСУС

ҲАФТАНОМАИ СИЁСӢ - ИТТИЛОӢ

Нашрияи Кумитаи иҷроияи
Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон
дар вилояти Хатлон

ТОҶИКИСТОН ВАТАНИ
АСЛИИ НАВРӮЗ АСТ!

Бовар дорам, ки Наврӯзи оламафрӯз ва Соли нави аҷдодӣ бо қадамҳои
некаш ба хонадони мардуми бонангу номус ва фарҳангдӯсту
сулҳпарвари тоҷик саломативу хушҳолӣ ва фатҳу кушоишҳои нав меоварад.

ҚАБУЛИ САЙЁРИ РАИСИ ВИЛОЯТИ ХАТЛОН ВА МУЛОҚОТ БО ФАЪОЛОНИ НОҲИЯИ ВОСЕЪ

14 март, раиси вилояти Хатлон Давлаталӣ Саид дар толори мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Восеъ қабули шаҳрвандонро баргузор намуд. Дар вохӯрӣ роҳбарони ташкилоту муассисаҳои вилоятӣ низ ширкат доштанд.

Зимни қабул сокинон арзу муроҷиатҳои худро, ки бештар ба масъалаҳои иҷтимоӣ ва рушди инфрасохтор марбут буданд, ба роҳбарияти вилоят ироа карданд. Муроҷиатҳо асосан ба бунёди муассисаҳои таълимӣ, сохтмони варзишгоҳ, ҷудо намудани қитъаи заминӣ наздиҳавлигӣ барои оилаҳои ниёзманд, таъмини аробачаи маъҷубӣ, кумаки молиявӣ ва дигар масъалаҳои муҳими иҷтимоӣ вобаста буданд.

Раиси вилоят Давлаталӣ Саид ба ҳар як муроҷиати шаҳрвандон бо диққат ғӯш дода, барои баррасӣ ва ҳалли саривақтии онҳо ба масъулони дахлдор супоришҳои мушаххас дод.

Таъкид гардид, ки бо афзоиши аҳоли дар деҳоти ноҳияи Восеъ талабот ба мактабҳо, муассисаҳои тиббӣ, оби нӯшокӣ ва барқ меафзояд ва барои қонеъ сохтани ниёзҳои

мардум бояд чораҳои амалӣ андешида шаванд.

Ҳамзамон зикр гардид, ки мақсади чунин қабули сайёр расидан ба мушкилоти мардум аз наздик ва таъмин намудани ҳалли босамари онҳо дар ҳамоҳангӣ бо сохторҳои дахлдор мебошад.

Раиси вилоят ба масъулон дастур дод, ки муроҷиатҳои мардумро саривақт ва бо масъулияти баланд баррасӣ намоянд ва ба рушди иқтисоди маҳаллӣ, вусъати корҳои азнавсозиву ободонӣ ва истифодаи самараноки имкониятҳои мавҷуда таваҷҷуҳи махсус зоҳир намоянд.

Баъди анҷоми қабули сайёр раиси вилоят бо роҳбарият ва фаъолони ноҳияи Восеъ мулоқот намуд.

Дар мулоқот раиси вило-

ят аз пешрафту мушкилот ва камбудииҳои соҳаҳои гуногун ёдовар шуда, масъулин ва фаъолонро вазифадор намуд, ки оид ба натиҷаҳои рушди иҷтимоиву иқтисодии ноҳия, дар корҳои ободониву хушамгардонӣ, баланд бардоштани сатҳи сифати таълим, хизматрасонии тиббӣ, бароҳмондани истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ дар заминаи коркарди маҳсулоти кишоварзӣ, таъсиси корхонаҳои саноатӣ, таҳкими корҳои идеологӣ, ҳамкорӣ бо бахши хусусӣ барои ҳалли масъалаҳои иҷтимоии мардум, корҳои фаҳмондадиҳӣ бо усули "Хона ба хона", шомилшавии ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои террористиву экстремистӣ, даъвати ҷавонон ба хизмати ҳарбӣ, таълимоти ғайриқонунии динӣ ва дигар масъалаҳои мубрам саҳмгузор бошанд.

Таъкид гардид, ки ҳалли масъалаҳои таълиму тарбияи ҷавонону наврасон, пешгирии шомилшавии ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои террористиву ифротӣ, бетаваҷҷуҳӣ ва бетарафии ҷомеаи шаҳрвандӣ ба ҳодисаҳои атроф, тарби-

яи ҳарбӣ-ватандӯстӣ, ҷалби ҷавонон ба варзишу мусобиқаҳо, расидан ба арзи мардум вазифаи меҳварии ҳар як роҳбар ва хизматчиҳои давлатӣ мебошад.

Хадамоти матбуоти раиси вилояти Хатлон

ҲАДАФ-ОБОДИИ ВАТАН

Дар шанбеги дастаҷамъона роҳбарият ва кормандони Кумитаи иҷроияи вилоятии ҳизби иштироки фаъолонро намуда, муҳити гирду атрофро тозаву озода карданд.

Ҳадафи асосии ин иқдом густариши корҳои ободонӣ созандагӣ, нигоҳ доштани муҳити зисти тоза ва беҳбудии ҳолати санитарӣ, ҳамчунин истиқболи 35-солагии

Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Ёдовар мешавем, ки шанбегӣ ба хотири фароҳам овардани фазои зебо ва бароҳат барои сокинон сурат гирифт.

Иқдоми Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон нишондиҳандаи масъулиятшиносӣ, худшиносиву худогоҳии миллӣ ва арҷгузорӣ ба

арзишҳои созандагӣ ба шумор меравад. Дар доираи шанбегӣ гулкорӣ, сабзкорӣ амалӣ гардид, ки ин амал боиси ободонии муҳити зист ва тоза нигоҳ доштани шаҳр мебошад.

Бояд зикр намуд, ки чунин ташаббусҳо на танҳо ба беҳтар гардидани муҳити зист мусоидат мекунанд, балки барои тарбияи ҳисси худшиносиву худогоҳии шаҳрвандон ва рушди масъулиятшиносии онҳо низ аҳамияти зиёд доранд.

Бояд таъкид дод, ки ин иқдом намунаи ибрат барои дигар ташкилоту муассисаҳо ва сокинон гардида, саҳмгузорӣ дар ободонии маконҳои умумии шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон тақвият меёбад.

Таъкид гардид, ки шанбегӣ барои баланд бардоштани маърифати шаҳрвандӣ, ҳифзи муҳити зист ва истиқболи арзандаи ҷашнҳои миллӣ заминаи мусоид фароҳам меорад. Ҳамчунин, бо амалӣ

гардонидани чунин иқдомҳо ҳадафи созандаи ҳизб дар самти ободонии кишвар ва рушду тараққиёти вилоят низ дастгирӣ меёбад.

Қайд кардан ба маврид аст, ки чунин шанбегӣҳои даста-

ҷамъона дар шаҳру ноҳияҳои вилоят ҳар охири ҳафта аз ҷониби сохторҳои ҳизбӣ роҳандозӣ карда мешавад.

Аҳлиддини МУБОРАКШОҲ,
«Ҳамрози халқ»

Дар доираи эълон гардида-
ни соли 2026 ҳамчун "Соли
вусъат додани корҳои ободониву
созандагӣ ва тақвияту таҳкими
худшиносиву худогоҳии миллӣ",
"300 рӯзи созандагиву бунёдкорӣ
ва масъулият барои ояндаи ду-
рахшони Ватан", ташаббуси ҳизбӣ
таҳти унвони "365 рӯзи ободонӣ,
созандагӣ ва бунёдкорӣ" ҷиҳати
дар сатҳи баланд истиқбол гириф-
тани ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ
ва 35-солагии Истиқлоли давлатӣ
дар назди Кумитаи иҷроияи ҲХДТ
дар вилояти Хатлон шанбегӣ бар-
гузор гардид.

КОРҲОИ ФАҲМОНДАДИҲӢ БО УСУЛИ "ХОНА БА ХОНА"

Бо иштироки Маҳмадализода Шукрона, намояндаи Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон, муовини раиси Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон, Аҳлиддини Абдуҷалил, муовини раиси ноҳияи Шаҳритус, Музафариён Манучеҳр, раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Шаҳритус ва дигар шахсони масъул дар Ҷамоати деҳоти Тоҷдорони ноҳияи Шаҳритус корҳои фаҳмондадиҳӣ бо усули «Хона ба хона» баргузор гардид.

Дар қараёни суҳбату вохӯриҳои инфироӣ бо сокинон ҳадафҳои созандаи давлату Ҳукумат, шарҳу тавзеҳи Паёми навбатии Пешвои миллат ба Маҷлиси Олии мамлакат «Дар бораи сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ», масъалаҳои таҳкими сулҳу ваҳдати миллӣ, баланд бардоштани маърифати

ти ҳуқуқӣ ва масъулияти шаҳрвандӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Зимни мулоқот таъкид гардид, ки иштироки фаъолонаи сокинон дар корҳои ободониву созандагӣ, риояи қонунгузорӣ, тарбияи дурусти насли наврас дар руҳияи ватандӯстӣ ва эҳтиром ба арзишҳои миллӣ аз вазифаҳои муҳими ҳар як шаҳрванди ҳудуд ба ҳисоб меравад.

Ҳамзамон, сокинон ба саҳмгузорӣ дар татбиқи барномаҳои давлатӣ, дастгирии ташаббусҳои созанда ва тақвияти ҳамкорӣ бо мақомоти давлатӣ ва ҳизбӣ даъват карда шуданд.

Таъкид гардид, ки чунин мулоқоту суҳбатҳои «Хона ба хона» ба таҳкими робитаи мустақими мақомоти давлатӣ бо мардум, баланд гардидани сатҳи огоҳии аҳоли ва баррасии масъалаҳои муҳими иҷтимоӣ мусоидат менамоянд.

ИДОМАИ ВОХӢРИҲО БО СОКИНОН

Бо мақсади тақвият бахшидани корҳои табиғотӣ ва дар амал татбиқи намунаи корҳои ободониву созандагӣ, муовини раиси Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон Наврӯз Ҳусейнзода бо сокинони ноҳияи Ховалинг бо усули «Хона ба хона» суҳбату мулоқот анҷом дод.

Қобили зикр аст, ки зимни баргузори ин вохӯриҳо Наврӯз Ҳусейнзодаро раиси Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Ховалинг Раҳимзода Сулаймон, муовини раиси ноҳияи Ховалинг Олимзода Олимхуҷа, мудири бахши кор бо занон ва оилаи назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Ховалинг Садафмо Назарова ва дигар шахсони масъул ҳамроҳӣ намуданд.

Зимни суҳбат бо сокинон масъалаҳои тарбияи дурусти фарзандон, тоза-ву озода нигоҳ доштани маҳалли зист, кабудизоркунӣ, шинонидани дарахтони

сояфкану мевадиханда, истифодаи самараноки замини наздиҳавлигӣ, истифодаи дурусти неруи барқ ва пардохти саривақтии маблағи он, тарбияи фарзандон дар руҳияи ватандӯстӣ, ҳудудҳои худшиносии миллӣ, ҷалби онҳо ба китобхонӣ ва иштирок дар озмунҳои гуногуни ҷумҳуриявӣ, рушди ҳунарҳои мардумӣ ва ба фарзандон омӯзонидани ҳунарҳои миллӣ, инчунин соҳибкасб гардонидани онҳо мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Ҳамзамон, ба масъалаи назорати истифодаи телефонҳои мобилӣ аз ҷониби фарзандон таваҷҷуҳи махсус зоҳир гардид, таъкид шуд, ки сокинон бояд ҷиҳати дар амал татбиқи намунаи масъалаҳои зикршуда саҳми фаъол гузоранд.

Таъкид гардид, ки чунин суҳбату вохӯриҳо метавонад сокинонро ҷиҳати татбиқи корҳои созандагиву бунёдкорона ва иҷрои дастури супоришҳои Пешвои муаззами миллат боз ҳам руҳбаланд намояд.

АНЪАНАҲОИ НАВРӢЗӢ ҶАВОНОНРО БА ҲАМ ОВАРД

Ба ифтихори ҷашни байналмилалӣ Наврӯз бо ташаббуси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ ва Муассисаи давлатии мактаби варзишӣ дар ташкилоти ибтидоии «Ҷавон» мусобиқаҳои варзишии миллӣ баргузор гардиданд.

Дар доираи чорабинӣ намунаҳои варзишии дастхобонӣ, бандкашӣ, шашка, шохмот ва хурусчанг роҳандозӣ шуда, ҷавонон ва варзишдӯстони ташкилотҳои ибтидоӣ дар онҳо фаъолона иштирок намуданд.

Гуфта шуд, ки ҳадафи асосии баргузори чунин мусобиқаҳо истиқболи сазовори ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ, рушди анъанаҳои миллӣ, тарғиби тарзи ҳаёти солим, таҳкими дӯстӣ ва боло бурдани руҳияи идона миёни сокинон мебошад.

Дар қараёни мусобиқа чанд даста байни ҳам рақобати ҷолиб нишон доданд. Иштирокчиён бо шавқу ҳаваси зиёд қувваозмоя намуда, тамошобинон онҳоро бо қафубиҳои пурмавҷ руҳбаланд карданд.

ЭҲӢИ БОЗИҲОИ МИЛЛӢ ДАР ҶАШНИ НАВРӢЗ

Дар доираи чорабиниҳои тантанавии ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ дар шаҳри Бохтар фестивали бошукӯҳи бозиҳои миллӣ баргузор гардид.

Чорабинӣ бо мақсади эҳё ва тарғиби анъанаҳои қадимаи миллӣ, рушди бозиҳои шавқовари мардумӣ ва баланд бардоштани ҳисси ватандӯстии ҷавонон ташкил карда шуд.

Дар фестивал намоёндагони қишрҳои гуногуни ҷомеа варзишгарон, ҷавонон, ҳунармандон ва сокинони шаҳр фаъолона иштирок намуда, фазои идонаро боз ҳам рангин гардониданд. Барномаи фестивал аз намоиш ва мусобиқаҳои гуногуни бозиҳои миллӣ иборат буда, ҳар кадоми онҳо дорои таърихи ғани ва арзиши фарҳангии хос мебошанд.

Аз ҷумла, дар маркази таваҷҷуҳи тамошобинон мусобиқаҳои гӯштини миллӣ қарор доштанд, ки дар он паҳлавонони ҷавон қувва, маҳорати варзишӣ ва рӯҳи рақобатпазирии худро нишон доданд. Ҳамчунин, намуни

ҷолиби гӯштини рамзӣ баргузор гардид, анъанаҳои қадимаи паҳлавонӣ ва эҳтироми рақибро таҷассум намуд.

Илова бар ин, иштирокчиён дар мусобиқаҳои дастхобонӣ, бандкашӣ, биҷилбозӣ, чиликдангал, подшоҳу вазир ва бандпарак маҳорати худро санҷиданд. Ин бозиҳо аз замонҳои қадим миёни мардум маъмул буда, на танҳо воситаи фароғат, балки рамзи зиракӣ, ҷусту ҷолоқӣ ва ҳамбастагии ҷомеа ба ҳисоб мераванд.

Яке аз лаҳзаҳои ҷолиби фестивал мусобиқаи хурусчанг буд, ки бо ҳаяҷону шавқе зиёде тамошобинон баргузор гардид. Ҳар як бозӣ дар фазои гарми идона ва бо ҳавасмандии зиёд анҷом ёфт.

Фестивали бозиҳои миллӣ дар шаҳри Бохтар бори дигар нишон дод, ки мероси фарҳангии ниёгон барои насли имрӯз низ арзишманд буда, ҳифз ва рушди он вазифаи муҳими ҷомеа маҳсуб меёбад. Чунин чорабиниҳо барои таҳкими дӯстӣ, ҳамдигарфаҳмӣ ва эҳёи суннатҳои миллӣ саҳми назаррас мегузоранд.

НАВРҮЗ-РАМЗИ ЭҲЁИ СУННАТҲО ВА МУАРРИФГАРИ ТОҶИКИСТОН ДАР АРСАИ ҶАҲОН

(Андешаҳои фаъолони Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон бахшида ба Наврӯзи байналмилалӣ)

Наврӯз аз қадимтарин ҷашнҳои ориёӣ ба ҳисоб меравад. Баъдтар он дар миёни халқҳои дигар низ паҳн гардида, ба ҷашни байналмилалӣ табдил ёфт. Наврӯз ба рӯзи аввали солшумории шамсӣ 1-уми фарвардин, яъне ба 21-уми март солшумории мелодӣ рост меояд.

Тибқи ривоятҳо асосгузори ин ҷашн шоҳи афсонавӣ Ҷамшед будааст. Ин ҷашн дар моҳи аввали баҳор, фарвардин баргузор мешавад. Дар ҳамин рӯз Офтоб ба хатти истиво (экватор) мерасад ва шабу рӯз баробар мегарданд. Рӯзи якуми фарвардин дар фарҳанги ниёгон рӯзи оғози баҳор, саршавии кишукор, бедоршавии табиат ва эҳёи олами наботот маҳсуб мешуд. Аз ин рӯ, Наврӯз ҳамчун иди фарорасии баҳор ва оғози корҳои кишоварзӣ таҷлил мегардад. Дар ин рӯз тоҷикон хонаҳои худро тоза ва сафед мекунад, либосҳои навро мепӯшанд ва бо ниятҳои неки ва орзуи зиндагии беҳтар соли навро истиқбол мегиранд.

Дар замони қадим донишмандон аз донаҳои гуногуни зироатҳо сабза мерӯёнданд ва аз рӯи нашономаи онҳо ҳосилнокии соли навро пешгӯӣ мекарданд. Дастархони наврӯзӣ яке аз ғанитарин дастархонҳои идона ба шумор мерафт. Рақами ҳафт дар фарҳанги ниёгон муқаддас доништа мешуд. Аз ин рӯ, дастархоне ороста мешуд, ки номи неъматҳои он бо ҳафт ҳарфи муайян ба мисли ҳафт син, ҳафт шин ё ҳафт мим оғоз меёфт. Аз ҷумла, себ, санҷид, суманак, сирко, сир, сабза ва сабзӣ. Инҳо рамзи фаровонӣ ва ишора ба ҳафт ғариштаи бузург - амшоспандон маҳсуб мешуданд.

Панҷ рӯзи аввали Наврӯз ба ёди арвоҳи гузаштагон бахшида мешуд. Дар ин рӯзҳо мардум қабристонҳоро тоза мекарданд ва ба хотири гузаш-

тагон корҳои хайр анҷом медоданд.

Рӯзи дигари Наврӯзро мардуми шаҳру деҳот бо тантана, сайру тамошо, бозиҳо ва мусобиқаҳои гуногуни варзишӣ ҷашн мегирифтанд. Дар давраҳои таърихӣ қисми дигар дар дарбори шоҳон бо шукӯҳ таҷлил мегардид. Баъдан мардум рӯзҳои дигарро ба сайри наврӯзӣ дар саҳро ва табиат мебахшиданд.

Дар даврони соҳибистиклолии кишвар Наврӯз мақоми хосса пайдо кардааст. Бо ташаббус ва талошҳои пайвастаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2009 Созмони Милали Муттаҳид оид ба масъалаҳои маориф, илм ва фарҳанг (ЮНЕСКО) Наврӯзро ба Рӯйхати мероси фарҳангии ғайримоддӣ башарият ворид намуд.

Ҳамчунин соли 2010 Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид 21 мартро ҳамчун Рӯзи байналмилалӣ Наврӯз эълон кард. Ин иқдом ба таҳкими дӯстӣ миёни халқҳо, мубодилаи фарҳангӣ ва ҳифзи анъанаҳои бостонӣ мусоидат менамояд.

Имрӯз Наврӯз дар бисёр кишварҳо ҳамчун ҷашни миллӣ ё фарҳангӣ таҷлил мегардад. Аз ҷумла дар кишварҳои минтақаи эронӣ ва Осиёи Марказӣ - Эрон, Афғонистон, Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Озарбойҷон.

Дар кишвари мо низ тибқи анъана дар арафаи Наврӯз бо дастгирии давлату Ҳукумати мамлакат ва дар доираи дастури ҳидоятҳои Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба маъҷубон, ниёзмандон, ҷаҳилон ва дигар қишрҳои ниёзманди ҷомеа кумакҳои моддӣю молиявӣ расонида мешавад, ки ин амалҳо рамзи меҳрубонӣ, ҳамдиلى ва суннатҳои неки инсондӯстонаи мардуми тоҷик ба шумор мераванд.

Азизулло НЕГМАТЗОДА, раиси КИ ҲХДТ дар ноҳияи Вахш

Маҳбубтарин ҷашни миллии мо, Наврӯз аст, ки дар таърихи фарҳанги мардум ҳеҷ анъана ва расму ойине баробари он шукӯҳу шаҳомати хосса надорад. Ин ҷашн рамзи зинда-

шавии табиат, фарорасии баҳори нозанин, оғози корҳои кишоварзӣ ва баробаршавии шабу рӯз аст. Наврӯз яке аз куҳантарин ҷашнҳои башарият маҳсуб ёфта, рамзи эҳёи табиат, дӯстиву ҳамдигарфаҳмӣ ва оғози зиндагии наво ба шумор меравад.

Дар даврони соҳибистиклолии Тоҷикистон бо талошҳои пайгирона ва ташаббусҳои созандаи Президенти кишвар, Раиси муаззами Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин ҷашни бостонӣ на танҳо эҳё гардид, балки мақоми баланд ва шукӯҳи навро дар арсаи байналмилалӣ касб намуд.

Бо ифтихору сарбаландӣ метавон гуфт, ки бо ибтикори Пешвои миллат Наврӯз дар даврони истиқлолият ба сатҳи байналмилалӣ баромад. Бо пешниҳоди Тоҷикистон ва кишварҳои ҳамфарҳанг, ин ҷашни бостонӣ аз ҷониби созмонҳои байналмилалӣ эътироф гардид ва имрӯз ҳамчун ҷашни умумимиллӣ ва фарҳангии мардумони гуногун таҷлил карда мешавад. Ин иқдом ба муаррифии тамаддун ва фарҳанги ғании тоҷикон дар арсаи ҷаҳонӣ мусоидат намуд.

Наврӯз имрӯз на танҳо ҷашни суннатӣ, балки рамзи ваҳдат, сулҳу ва ҳамдигарфаҳмӣ халқҳо маҳсуб мешавад. Дар фазои сулҳу субот, ки бо заҳматҳои шабонарӯзии Пешвои миллат таъмин гардидааст, мардум имконият доранд арзишҳои миллии худро эҳё намуда, онҳоро ба ҷаҳонӣён муаррифӣ кунанд.

Ҳамзамон, Наврӯз мардумро ба покизагии қалб, ободонӣ, меҳнатдӯстӣ ва эҳтироми табиат ҳидоят мекунад. Аз ин рӯ, ҳар фарди ҷомеа бояд ин ҷашни муқаддасро бо корҳои созанда, ниҳолшинонӣ,

ободонӣ ва таҳкими дӯстиву ҳамдигарфаҳмӣ истиқбол намояд.

Чуноне, ки шоир фармудааст:

**Ҷамасола бахти ту пирӯз бод,
Ҷама рӯзгори ту Наврӯз бод!**

Маърифат ЗОИРЗОДА, раиси КИ ҲХДТ дар ноҳияи Балҷувон

Фархунда баҳор омад, Наврӯз муборак бод!

Хандида нигор омад, Наврӯз муборак бод!

Сармои зимистон рафт бо барфу шаби ҳичрон,

Ошиқ бари ёр омад, Наврӯз муборак бод!

Бо рақси парастуҳо, бо намнами боронаш,

Аксе ба навор омад, Наврӯз муборак бод!

Имрӯз ҷавону пир шодона ғазал хонанд:

Дай рафту баҳор омад, Наврӯз муборак бод!

Бо шарофати Истиқлолияти давлатӣ ва сиёсати фарҳангпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон арзишҳои миллии тоҷикон дар сатҳи ҷаҳонӣ муаррифӣ мешаванд. Таҷлили байналмилалӣ Наврӯз собит месозад, ки фарҳанги тоҷикон дорои таърихи қадима ва ғани мебошад. Ин ҷашн на танҳо анъанаҳои ниёгонро ҳифз мекунад, балки барои таҳкими дӯстии халқҳо, ҳамкориҳои фарҳангӣ ва муаррифии фарҳанги миллӣ мусоидат менамояд. Наврӯз ҳамчунин ҷашни умеду орзуҳои неки

(Идома дар саҳ. 5)

(Идома аз саҳ. 4)

аст. Дар ин рӯзҳо мардум бо дили пок ва ниятҳои неқ ба истиқболи баҳор меоянд. Омода кардани таомҳои миллӣ, аз ҷумла суманак, оростани дастархони идона ва баргузори бозиҳои миллӣ аз ҷумлаи анъанаҳои деринаи ин ҷашн мебошанд.

Ҳар як шаҳрванди кишвар бояд барои ҳифз ва рушди арзишҳои миллӣ саҳми худро гузорад. Зеро маҳз тавассути эҳтиром ва нигоҳдорӣ ба ҷунин суннатҳо мо метавонем фарҳанги ғании миллати худро ба наслҳои оянда мерос гузорем. Наврӯз на танҳо ҷашни миллӣ, балки ҷашни фарҳангии бисёр халқҳои ҷаҳон мебошад. Бо ташаббуси Пешвои миллат ин ҷашни бостонӣ мақоми байналмилалӣ касб намуда, дар сатҳи ҷаҳонӣ таҷлил мегардад ва ин иқдом боиси мустақам гардидани робитаҳои фарҳангӣ байни халқҳо ва муаррифии арзишҳои миллии тоҷикон гардидааст.

Наврӯз пеш аз ҳама ҷашни сулҳу ваҳдат арзёбӣ мегардад. Фалсафаи ин ҷашн мардумро ба дӯстӣ, ҳамдигарфаҳмӣ, эҳтиром ва ҳамбастагӣ даъват мекунад. Дар шароите, ки Тоҷикистон имрӯз дар фазои сулҳу субот рушд мекунад, таҷлили Наврӯз боз ҳам аҳамияти бештар пайдо менамояд.

Бадахшон АМРИЗОДА, вакили Маҷлиси вакилони халқи вилояти Хатлон аз ноҳияи Кӯшонӣ

Дар солҳои истиқлолият бо дастгирии давлату Ҳукумати мамлакат таҷлили Наврӯз ба сатҳи баланд бардошта шуда, дар тамоми ғушаву канори кишвар бо шукӯҳу ҷалоли хоса баргузор мегардад. Барномаҳои фарҳангӣ, намоишҳои ҳунароҳои мардумӣ, таомҳои миллӣ ва анъанаҳои қадимӣ баёнгарии фарҳанги бойи мардуми тоҷик ме-

бошанд.

Ҳамзамон, Наврӯз мардумро ба меҳнатдӯстӣ ва созандагӣ раҳнамоӣ мекунад. Дар ин айём қорҳои ободонӣ, сабзорӣ ва тоза намудани муҳити зист ба як анъанаи неқ табдил ёфтааст, ки дар ин иқдому ташаббусҳои созанда ҳизбиёни ноҳияи Ёвон низ дар қанор нестанд ва пайваста дар таҷлиқи ҳадафҳои созандаи давлату Ҳукумати кишвар ва Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон саҳми назаррас доранд. Ин ҳама нишонаи эҳтирому эҳтиоди мардум ба сиёсати хирадмандонаи Пешвои миллат, Раиси муаззами Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва табиату муҳити атроф мебошад.

Наврӯз яке аз ҷашнҳои қуҳантарини мардуми ориёинаҷод буда, аз умқи ҳазорсолаҳо сарчашма гирифтааст. Дар фарҳанги мардуми тоҷик Наврӯз қойгоҳи хоса дошта, дар тамоми давраҳои таърихӣ ҳамчун рамзи шодию сурур ва эҳтиром ба табиат таҷлил мегардид.

Дар даврони соҳибистиклолии Тоҷикистон Наврӯз мазмуну муҳтавои нав касб намуда, бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷлил карда мешавад. Бо шарофати сиёсати фарҳангпарваронаи Президенти кишвар арзишҳои миллии тоҷикон эҳё гардида, ба онҳо мақоми ба-

ланд дода шуд. Роҳбари давлат аз рӯзҳои аввали истиқлолият ба ҳифз ва эҳёи анъанаҳои миллӣ таваҷҷуҳи хос зоҳир намуда, Наврӯзро ҳамчун ҷашни муҳими миллӣ ва фарҳангӣ эҳё карданд.

Бо ташаббус ва ибтиқори Тоҷикистон Наврӯз дар арсаи байналмилалӣ низ эътироф гардид. Имрӯз ин ҷашни бостонӣ дар бисёр кишварҳои ҷаҳон таҷлил гардида, ҳамчун рамзи дӯстӣ ва ҳамгироии фарҳангҳо шинохта мешавад. Ин падида боис гардид, ки фарҳангу тамаддуни ғании тоҷикон бештар муаррифӣ гардад.

Меҳроҷи АБДУЛҲАКИМ, раиси КИ ҲХДТ дар ноҳияи Ёвон

Наврӯз таърихи чандҳазорсола дошта, аз қанонҳои хеле қадим то имрӯз бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷлил карда мешавад. Наврӯз рамзи оғози соли нав, эҳёи табиат, тозагӣ ва зиндагии нав мебошад. Бо фаро расидани ин ҷашн табиат аз ҳоби зимистон бедор шуда, замин сабз мегардад, ғулҳо мешукуфанд ва ҳаво рӯ ба гармӣ меорад.

Барои мардуми тоҷик Наврӯз танҳо як ҷашн нест, балки рамзи фарҳанг, анъана ва ягонагии мардум ба ҳисоб меравад. Аз қадимулайём то имрӯз мардум пеш аз фаро расидани Наврӯз хонаҳои худро тоза карда, ҳавливу кӯчаҳоро тозаву озода мекунад ва барои истиқболи ин ҷашни бузург омодагӣ мебинанд. Ин амалҳо рамзи покӣ, навсозӣ ва оғози зиндагии нав мебошанд.

Дар рӯзҳои Наврӯз мардум либосҳои нав ба бар мекунад, ба дидорбинии хешу табор ва дӯстону ҳамсоягон меравад. Дастархони идона ороста мешавад, ки дар он таомҳои миллӣ ва шириниҳои гуногун гузошта мешаванд. Яке аз таомҳои маъмулии Наврӯз суманак мебошад, ки рамзи бара-

кат, фаровонӣ ва неқиву неқрӯзӣ аст. Пухтани суманак бо суруду хурсандӣ ва ҳамкориҳои қанону духтарон сурат мегирад, ки ин худ як анъанаи зебои мардумӣ мебошад.

Наврӯз мардумро ба дӯстӣ, ҳамдигарфаҳмӣ ва меҳробонӣ даъват мекунад. Дар ин рӯзҳо одамон кӯшиш мекунад, ки дилҳои яқдигарро шод гардонанд, қинаву адоватро аз байн баранд ва бо нияти неқ соли навро оғоз кунанд. Ин ҷашн инсонро ба эҳтироми табиат, қадрдонии зиндагӣ ва нигоҳдоштани анъанаҳои миллӣ раҳнамоӣ мекунад.

Имрӯз Наврӯз на танҳо дар Тоҷикистон, балки дар бисёр кишварҳои ҷаҳон ҷашн гирифта мешавад. Он ҳамчун ҷашни байналмилалӣ эътироф гардида, арзишҳои сулҳ, дӯстӣ ва ҳамзистии осоиштаро тарғиб мекунад. Барои ҳар як тоҷик Наврӯз мояи ифтихор ва нишонаи фарҳанги ғании миллат мебошад.

Бигзор Наврӯз ба ҳар хонадон сулҳу оромӣ, бахту саодат ва баракати фаровон оврад. Бигзор табиати навшуда ба дилҳои мардум умеду шодӣ бахшад ва зиндагии ҳамагонро пур аз нуру хушбахтӣ гардонад.

Раҳмон САИДЗОДА, муовини раиси КИ ҲХДТ дар шаҳри Бохтар

НАМОИШИ ҲУНАРҲОИ МАРДУМӢ БАХШИДА БА НАВРӢЗИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

ҶАЙҲУН

Дар деҳаи Абулқосим Фирдавсии Ҷамоати шаҳраки Дӯстии ноҳияи Ҷайхун ба ифтихори ҷашни байналмилалӣ Наврӯз намоиши ҳунароҳои мардумӣ ва маҳсулоти кишоварзӣ баргузор гардид.

Ин қорабинӣ бо ҳадафи эҳё ва ҳифзи анъанаҳои миллӣ, муаррифии ҳунароҳои мардумӣ ва тарғиби маҳсулоти маҳаллӣ таҷлил шуда буд.

Дар намоиш ҳунаромандону соқинони маҳаллӣ маҳсули дастранҷи худро ба маърази тамошо гузоштанд. Аз ҷумла, намунаҳои гуногуни ҳунароҳои мардумӣ, аз қабилӣ гулдӯзӣ, дӯзандагӣ, бофандагӣ, инчунин ди-

гар анъанаҳои миллӣ ва маҳсулоти тару тоза кишоварзӣ ба меҳмонон пешкаш карда шуданд. Ҳар як лавҳа ва маҳсулот шиноснома ва маълумоти муҳтасар дошт, ки барои тамошобинон қолиб буд.

Дар қорабинӣ Сабуризода Насим, узви Қумитаи иҷроияи ноҳиявии ҳизб, муовини раиси ноҳия, Маҳмадраҷабзода Маҳмадшариф Маҳмадраҷаб, раиси Қумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Ҷайхун, Худойдоди Изатулло, мудири бахши қор бо қавонон ва варзиши ноҳия, Носирзода Сулаймон, раиси Ҷамоати

шаҳраки Дӯстӣ, инчунин як қатор аъзо ва қонибдорони ҳизб аз ташкилотҳои ибтидоӣ иштирок намуданд.

Иштирокдорон бо таваҷҷуҳ аз ҳунароҳои мардумӣ ва маҳсулоти кишоварзӣ дидан намуда, бо ҳунаромандону истеҳсолкунандагони

маҳаллӣ суҳбат карданд.

Зимни боздид таъкид гардид, ки баргузори ҷунин намоишҳо на танҳо ба ҳифз ва эҳёи ҳунароҳои мардумӣ ва анъанаҳои миллии тоҷикон мусоидат мекунад, балки дар баланд бардоштани руҳияи идона ва шодиву фароғати соқинон, инчунин ба муаррифии маҳсулоти маҳаллӣ нақши муҳим дорад. Ин гуна қорабиниҳо, барои тарбияи наслҳои қавон ва шиносӣ бо мероси фарҳангии миллӣ аҳамияти махсус доранд.

Намоиш ҳунароҳои мардумӣ ва маҳсулоти кишоварзӣ дар деҳаи Абулқосим Фирдавсӣ намунаи равшани эҳтироми мардуми тоҷик ба анъанаҳои ниёгон ва фарҳанги миллӣ мебошад. Ин қорабинӣ ҳам рамзи шодию идона, ҳам василаи муаррифии ҳунаро ва маҳсулоти маҳаллӣ ба ҳисоб меравад, ки ба таҳкими ҳамбастагӣ ва руҳияи соқинон мусоидат мекунад.

СУМАНАК-РАМЗИ ФАРОВОНӢ ВА МЕРОСИ НАВРӮЗӢ

Бо фаро расидани фасли баҳор ва таҷлили ҷашни байналмилалӣ Наврӯз дар саросари Тоҷикистон суннату анъанаҳои қадимаи миллӣ эҳё мегарданд. Яке аз анъанаҳои дерина ва хоссе, ки асрҳо боз аз насл ба насл гузаштааст, пухтани суманак мебошад. Суманак аз таомҳои хоси наврӯзӣ ба ҳисоб меравад, ки на танҳо ғизои лазиз, балки рамзи фаровонӣ, баракат ва зиндагии ошошта низ маҳсуб меёбад.

Дар фарҳанги мардуми тоҷик суманак ҷойгоҳи махсус дорад. Аз замони қадим бонувон дар шабҳои баҳорӣ гирди деги суманак ҷамъ омада, бо шодиву сурур ва орзуҳои неки ин таоми наврӯзиро омода мекарданд. Ин расм танҳо пухтани як хӯрок нест, балки рамзи ҳамдилии, дӯстӣ ва ваҳдати мардум мебошад.

Суманак асосан аз шираи гандуми сабзонида, орд ва равшан омода карда мешавад. Гандум рамзи ҳаёт ва баракат ба шумор меравад. Барои омода намудани суманак пеш аз ҳама гандумро тоза карда, чанд рӯз дар об нигоҳ медоранд, то ки он сабзида барояд. Пас аз сабзидани гандум онро майда намуда, шираи он гирифта мешавад. Маҳз ҳамин шираи гандум асоси суманакро ташкил медиҳад.

Пас аз омода шудани шираи гандум онро бо орд омехта карда, дар деги калон мегузоранд. Ба деги равшан ҳам илова карда мешавад, то ки суманак маззаи хос пайдо намояд. Омода кардани суманак кори осон нест. Ин раванд чанд соат, баъзан то субҳ идома меёбад. Дар ин муддат занон дедро пайваستا мекобанд, то ки суманак насӯзад ва якрангу болаззат гардад.

Яке аз хусусиятҳои ҷолиби суманак он аст, ки ҳангоми омода кардани он ба дохили деги ҳафт дона сангча ё чормағз мегузоранд. Ин сангчаҳо рамзи бахт ва некӯӣ ҳисобида мешаванд. Мегӯянд, агар ҳангоми гирифтани суманак ба касе сангча ё чормағз афтад, он шахс дар

соли нав хушбахт мегардад ва орзуҳои ӯ амалӣ мешаванд.

Шаби пухтани суманак барои бонувон ба як ҷашни хурд табдил меёбад. Онҳо гирди деги ҷамъ омада, сурудҳои мардумӣ мехонанд, қиссаҳо мегӯянд ва орзуҳои неки меkunанд. Аз ҳама маъруф суруди «Суманак дар ҷӯш, мо кафча занем...» мебошад, ки қариб дар ҳар маҳалли кишвар садо медиҳад. Ин суруд фазои гарму самимӣ ба вуҷуд оварда, рамзи умед ба соли пурфайзу баракат аст.

Дар бисёр минтақаҳои Тоҷикистон пухтани суманак ба як маросими муҳими наврӯзӣ табдил ёфтааст. Ҳар як маҳалла ё деҳа кӯшиш мекунад, ки ин анъанаи ниёгонро нигоҳ дорад.

Бонувон бо якдигар ҳамкорӣ намуда, гандум мерӯёнд, шира мегиранд ва суманак мепазанд. Ҳамин ҳамкориҳои дастаҷамъона боиси мустаҳкам шудани дӯстиву ҳамдигарфаҳмӣ мегардад.

Дар деҳаи Неъмат Сулаймонови ноҳияи Восеъ низ ин анъанаи зебои миллӣ ҳифз гардидааст. Ҳар сол бо фаро расидани Наврӯз деги суманак ба ҷӯш меояд. Дар ин деҳа Маҳрамбӣ Шарипова, зани 66-сола аз зумраи занони кадбонуст, ки анъанаи пухтани суманакро идома медиҳад. Ӯ ин ҳунаро аз модараш омӯхтааст.

Ба гуфтаи ӯ, ҳанӯз дар айёми ҷавонӣ ҳар сол дар фасли баҳор модараш бо ҳамроҳии занони деҳа суманак мепаختанд. Он вақт Маҳрамбӣ бо дугонаҳояш ба назди деги суманак меомад ва бо

нак орзуяш амалӣ шуд. Умед дорем, ки оянда табиби хубе шуда, ба давлату миллат хизмати хуби тиббӣ мерасонад», - нақл мекунад бонувон суманакпаз.

Ба гуфтаи Маҳрамбӣ, суманак бо сабру таҳаммул ва меҳри зиёд омода мешавад. Агар онро бо нияти неки пазад, маззаи он низ беҳтар мегардад. Аз ҳамин сабаб бонувон ҳангоми пухтани суманак ҳамеша бо рӯҳияи болида ва орзуҳои неки кор меkunанд. Дар ҳақиқат, суманак танҳо як хӯроки одӣ нест. Он рамзи зиндагии нав, фаровонӣ ва некуаҳволии мардум мебошад. Баҳор мавсими эҳёи табиат аст ва суманак низ маҳз аз гандуми сабзонида омода мешавад, ки рамзи эҳё ва зиндагии нав аст.

Имрӯзҳо бо шарофати Истиқлолияти кишвар ва эҳтиром ба арзишҳои миллӣ ҷашни Наврӯз бо шукӯҳу шаҳомати бештар таҷлил мегардад. Дар баробари баргузориҳои ҷорабиниҳои фарҳангӣ, анъанаҳои мардумӣ, аз ҷумла пухтани суманак низ эҳё ва густариш ёфтаанд. Ҳифз ва идома додани чунин суннатҳои миллӣ барои нигоҳ доштани фарҳанги бостонии тоҷикон аҳамияти бузург дорад. Чунки маҳз ҳамин анъанаҳо моро бо гузашта пайваستا намуда, арзишҳои маънавии ҷомеаро тақвият мебахшанд.

Суманак яке аз рамзҳои асосии Наврӯз буда, имрӯз ҳам дар хонадони тоҷикон мавқеи хоса дорад. Ҳар сол бо омадани баҳор деги суманак ба ҷӯш меоянд ва ин анъанаи зебо хотиррасон мекунад, ки фарҳанги миллӣ зинда ва ҷовидон аст. Наврӯз ҷашни дӯстӣ, эҳё ва умеди нав мебошад. Суманак бошад, яке аз ширинтарин рамзҳои ин ҷашни бостонӣ аст, ки мардумро ба неки, ҳамдигарфаҳмӣ ва орзуҳои неки зиндагӣ раҳнамоӣ мекунад.

Амонҷон МУҲИДДИНОВ,
«Ҳамрози халқ»

НАВРҶЗ-ҶАШНИ БОЗГАШТ БА ОҒОЗ

Наврӯз ҷашни қадимӣ ва анъанавии мардуми эронинажод, аз ҷумла тоҷикон, ки ба рӯзи аввали солшумории ҳиҷрии шамсӣ - 1-уми фарвардин (аввали ҳамал) ё 21-уми март солшумории мелодӣ рост меояд. Тавре, ки аз маълумоти сарчашмаҳо бармеояд, Наврӯз дар аҳди Ҳахоманишиён ба ҳукми анъана даромад ва ба ҷашни расмӣ эронӣён тадбил ёфт.

Мувофиқи тақвими ниёгонамон, ки аз асри 7 то мелод дар сарзаминҳои Осиёи Миёна ва Эрон ҷорӣ буд, солро ба 12 моҳи 30-рӯзӣ тақсим намуда буданд. Ҳар як рӯзи моҳ номи махсус дошт ва номи ҳар як моҳ аз номи яке аз рӯзҳои он гирифта шуда буд. Аз байни ҷашнҳои бостонӣ се ҷашн хеле бошукӯҳ ҷашн гирифта мешуд. Наврӯз ба аввали фасли баҳор (21-уми март), Меҳргон ба рӯзи аввали тирамоҳ (22-юми июн) ва Сада ба рӯзи 10-уми моҳи баҳман (30-юми январ) рост меомад. Наврӯзро дар оғоз 30 рӯз ҷашн мегирифтанд ва баъдтар он ба 6 рӯз омада расид. Рӯзи якум қабул ва пазирии мардум, ки онро Наврӯзи хурд меномиданд; рӯзи дуюм қабули мансабдорон ва давлатмандон; рӯзи сеюм қабули мубаддон, руҳонӣҳои зардуштӣ; рӯзи чорум қабули аҳли дарбор; рӯзи панҷум қабули хешовандони шох; рӯзи шашум иди шохон, ки онро Наврӯзи бузург меномиданд. Дар Осиёи Миёна, Эрон ва Озарбойҷон Наврӯз 13 рӯз ҷашн гирифта мешуд ва онро «Сездахбадар» мегуфтанд.

Аксари яти муҳаққиқону бостоншиносон бар он ақидаанд, ки Наврӯз аз даврони қадим маҳз дар ин сарзамин пайдо шуда, дар замони ҳукмронии шох Ҷамшед шукӯҳу шаҳомати хосса касб кардааст. Агар ба таърих назар андозем, мебинем, ки тоҷикон ин иди бостонӣ худро бо вучуди ҳуҷумҳои пайвастаи аҷнабиён (юнониён, арабҳо, чингизӣён, теуриён, русҳо) фаромӯш накарданд ва ҳамасола онро ҷашн мегирифтанд. Наврӯз дар солҳои аввали ҳамлаи арабҳо ва дар оғози замони шуравӣ бо таъқибу фишорҳои зиёд дучор шуда бошад ҳам, тамоман аз байн нарафт. Махсусан, арабҳо баъди интишори дини ислом дар ин сарзамин хостанд, ки Наврӯзро аз байн бибаранд, вале мардум аз анъанави қадимаи худ даст накашиданд ва онро ҳар сол ҷашн мегирифтанд. Оқибат арабҳо маҷбур шуданд, ки ҷашни Наврӯзро «суннати Ҷамшед» гӯён иҷозат доданд. Тоҷикону дигар мардумони ин сарзамин бо омадани фасли баҳор барои таҷлили ҷашни бостонии Наврӯз ба идғоҳҳо мешитофтанд ва ин айёмро бо шодмонӣ ба сар мебуданд.

Халқи тоҷик миллатест, ки бо адибони оламшумули классикии худ ифтихор дорад, зеро онҳо бо осори пурарзиши худ дар ғанӣ гардонидани сарвати маънавии мардум нақши бузург доштаанд. Донишмандоне ба монанди Мусо ибни Исо ал-Кисравӣ дар «Китоб-ул-

маҳосин ва-л-азод», Абурайҳони Берунӣ дар «Осор-ул-боқия» ва «Ат-тафҳим», Абулқосими Фирдавсӣ дар «Шоҳнома», Маҳмуди Гардезӣ дар «Зайн-ул-ахбор», Муҳаммад Наршахӣ дар «Таърихи Бухоро», Умари Хайём дар «Наврӯзнама», Хоҷа Абдулҳакими Тирмизӣ дар «Наврӯзнама» ва дигарон дар осори хеш доир ба ҷашни Наврӯз маълумоти арзанда додаанд.

Чунончи, Абурайҳон Берунӣ (973-1048) дар китоби худ «Осор-ул-боқия» дар фасли «Дар бораи иду ҷашнҳое, ки дар моҳҳои порсиён аст» чунин овардааст: «Баъзе аз уламои Эрон мегӯянд: «Сабаби ин ки ин рӯзро Наврӯз меноманд, ин аст, ки дар айёми Тахмураш, собиа (аз дине ба дине шаванда) ошкор шуданд. Ва чун Ҷамшед ба подшоҳӣ расид, динро аз нав кард. Ва ин кори хеле бузург ба назар омад ва он рӯзро, ки рӯзи тозае буд, Ҷамшед ид гирифт, агарчи пеш аз ин ҳам Наврӯз бузургу муаззам буд. Ва боз ид будани Наврӯзро чунин гуфтаанд, ки чун Ҷамшед барои худ тахт бисохт, дар ин рӯз бар он савор шуд ва чину шайтон онро бардоштанд. Ва дар як рӯз аз кӯҳи Дамованд ба Бобул омад. Ва мардум барои дидани ин амр дар шигифт шуданд ва ин рӯзро ид гирифтанд».

Чи тавре ки аз ахбори Берунӣ маълум мешавад, Наврӯз аз замони подшоҳии Ҷамшед ҳамчун иди мардуми эронинажод хеле маълуму машҳур ва ҳатто пеш аз он ҳам бузургу муаззам будааст. Ин иди бостонӣ бо ҳама анъанаҳои қадимии худ то замони мо омада расидааст.

Ёдовар бояд шуд, ки Ҳаким Умари Хайём дар рубоиҳо ва «Наврӯзнама»-и хеш ба ин иди бостонӣ таваҷҷуҳи хосса зоҳир намуна, дар васфи иди бостонии Наврӯз суҳанҳои ибратомӯзе гуфтааст. Ё аз ҷумла фармудааст: «Ҳар кӣ рӯзи Наврӯз ҷашн кунад ва ба хурраи пайвандад, то Наврӯзи дигар умр дар шодию хурраи гузорад».

Наврӯз ҷашни миллии мардумони форсиножод буда, таърихи хеле қадимӣ дорад. Дар бораи қадимӣ будани ин иди миллии донишмандони хориҷӣ ва олимони форсизабон дар китобҳои худ маълумоти муҳталиф овардаанд. Аз ҷумла устоди Донишгоҳи ба номи Муҳаммад Таботабои Эрон Мирҷалолуддини Каззоӣ дар мақолаи «Наврӯз, ҷашни бозгашт ба оғоз» оид ба маънии вожаи

«Наврӯз» чунин овардааст: «Вожаи Наврӯз бад-он сон, ки ногуфта пайдост, ба маънии рӯзи нав аст. Ин дар паҳлавӣ Нукруч будааст ва дар ҳамина сохти паҳлавӣ ба забони тоӣ (арабӣ) бурда шудааст ва Нукрӯз гардидааст».

Дар «Шоҳнома»-и Абулқосим Фирдавсӣ ҷашни Наврӯз, таърих ва анъанаҳои он то андозае дарҷ гардидааст. Ё пайдоиши ҷашни Наврӯзро ба шох Ҷамшед нисбат медиҳад. Ҷамшед баъд аз он ки як қатор қорҳои муфидро барои мардуми замонаш анҷом медиҳад, ҷашни Наврӯзро бунёд мегузорад:

**Ба фарри каёнӣ яке тахт сохт,
Чи моя бад-ӯ гавҳар андар нишохт.
Ки чун хостӣ, дев бардоштӣ,
Зи ҳомун ба гардун барафроштӣ.
Чу Хуршеди тобон миёни ҳаво,
Нишаста бар-ӯ шохӣ фармонраво.
Ҷаҳон анҷуман шуд бари тахти ӯй,
Фурӯ монд аз фарраи бахти ӯй.
Ба Ҷамшед бар гавҳар афшонданд,
Мар он рӯзро «рӯзи нав» хонданд.
Сари Соли нав Ҳурмузи фарвадин
Баросуда аз ранҷ тан, дил зи кин.
Бузургон ба шодӣ биёристанд,
Маю чому ромишгарон хостанд.
Чунин рӯзи фаррух аз он рӯзгор,
Бимонда аз он хусравон ёдгор.**

Умари Хайём дар «Наврӯзнама»-аш доир ба ин масъала чунин маълумот медиҳад: «Аммо сабаби ниҳодани Наврӯз он будааст, ки чун бидонистанд, ки Офтобро ду давр бувад. Яке он ки ҳар сесаду шасту панҷ рӯзу рубъе аз шабонарӯз ба аввали дақиқаи Ҳамал боз ояд ба ҳама вақту рӯз, ки рафта буд, бад-ин дақиқа натавонад омадан. Чи ҳар сол аз муддат ҳаме кам шавад. Ва чун Ҷамшед он рӯзро дарёфт, «Наврӯз» ном ниҳод ва ҷашн оин овард. Ва пас аз он подшоҳон ва дигар мардумон бад-ӯ иқтидо карданд».

Мирбобо Мирраҳим дар китоби «Ҷашни Наврӯз ва ҷаҳоншиносӣ» оид ба таърихи ин ҷашни бостонӣ ақидаҳои олимони соҳаро чунин овардааст: «Донишманди забардасти китоби «Авасто» ва таърихи он Пури Довуд роҷеъ ба аҳди зиндагонии Зардушт чунин таъкидро раво дониста, ки «бино ба таърихи санаде, ки ба тавассути катибаи паҳлавӣ ба мо расида, ҳазрати Зардушт дар нимаи дувуми қарни ҳафтум ва оғози қарни шашуми пеш аз Масеҳ

мезистааст. Аммо нависандагони Юнон ва Рум таърихи бисёр қадимтареро аз барои муассиси дини Эрон қоил шудаанд». Маҳз ба ҳамина асос мо ҳақ дорем ақидаи олимонро дар бораи таърихи ҳафтхазорсолаи Наврӯз дастгирӣ кунем. Зеро чи тавре Мусо ибни Исо ал-Кисравӣ роҷеъ ба таърихи ҷашнҳо қайд кардааст: «Наврӯзро Ҷамшед, вале Меҳргонро Афридон ҷорӣ кардааст ва Наврӯз ду ҳазору панҷоҳ сол муқаддамтар аз Меҳргон аст».

Ин муаллиф дар ҷойи дигари китоб аз «Наврӯзнама»-и Умари Хайём чунин иқтибосе овардааст: «Пас, он оин то ба рӯзгори Искандари Румӣ, ки уро «Зулқарнайн» хонанд, бимонд. Ва то он муддат кабиса накарда буданд ва мардумон ҳам бар он мерафтанд, то ба рӯзгори Ардашери Попакон, ки ӯ кабиса карду ҷашн бузург дошт ва аҳднома биништ ва он рӯзро «Наврӯз» бихонд. Ва ҳам бар он оин мерафтанд, то ба рӯзгори Нӯшинравони Одил. Чун Айвони Мадоин тамом гашт, Наврӯз кард ва расми ҷашн ба ҷо овард, чунон ки оини эшон буд». Чуноне ки маълум аст, Наврӯз ҷашни қадимаи халқҳои Осиёи Марказӣ, Шарқи Наздик, Қафқозу вилоёти Ҷунғурияи Чин ба шумор мерафтааст. Мувофиқи қарори ЮНЕСКО аз 23 феввали соли 2010, дар Иҷлосияи 64-уми Ассамблеяи Генералии Созмони Милали Муттаҳид, «Иди байналмилалӣ Наврӯз» эълон гардид. Инак, соли ҳабдаҳум аст, ки Наврӯз ҳамчун иди байналмилалӣ дар як қатор мамлакатҳои ҷаҳон ҷашн гирифта мешавад.

Дар рӯзҳои ҷашни Наврӯзӣ чун анъанави гузашта ба рӯи хони идона, дар қатори дигар ғизову хӯроқиҳо, инчунин ҳафт ашӯе бо ҳарфи «син» ва ҳафт ашӯ бо ҳарфи «шин» мегузоштанд, ки аз инҳо иборат мебошанд: шакар, шамъ, шарбат, шароб, ширинӣ, шир, шона ва сирко, сабза, сумок, санҷид, сир, себ, сипанд.

Яке аз таомҳои, ки онро маҳз дар айёми Наврӯзӣ тайёр ва истеъмол менамоянд, ин суманак мебошад. Барои таҳияи он занони тоҷик 25 рӯз пеш аз иди Наврӯз дар зарфҳои махсус гандуму наск монда месабзониданд ва аз шираи он ва орди гандум суманак мепухтанд.

**Раҷабалӣ ХУДОЁРЗОДА,
номзади илмҳои филологӣ**

РАСМУ ОЙИНҲОИ ЧАШНИ НАВРҮЗ

Наврӯз дорои маросимҳои гуногун мебошад, ки иҷрои онҳо дар давраи таҷлили ин ҷашни бостонӣ аз суннатҳои муҳим ба ҳисоб меравад. Пеш аз ҳама, то фаро расидани Наврӯз дар ташту лаълӣ донаҳои гандум гузошта мешаванд. Ин донаҳо то расидани ид неш зада, ба мисли сабза месабзанд. Вақте ки сабзаҳо қад мекашанд, ба гирди онҳо пораи матои сурхи авлон баста, онро ба дастархони идона мегузоранд. Ин сабза рамзи эҳёи табиат ва оғози ҳаёти нав маҳсуб мешавад.

ҲАФТСИН

Дар маросими таҷлили Наврӯз оро додани дастархони «ҳафтсин» низ маъмул ва ҳатмӣ ба шумор меравад. «Ҳафтсин» аз ҳафт навъи ашё иборат аст, ки номи онҳо бо ҳарфи «син» (с) оғоз меёбад: себ, сабза, сирко, санҷид, сикка, сир ва суманак.

Ҳар яке аз ин ашёҳо маъно ва рамзи хоси худро дорад. Масалан: себ - рамзи зебӣ ва саломатӣ, сабза - рамзи зиндагӣ ва эҳёи ҳаёт, сирко - нишонаи сабру таҳаммул ва дарозумӣ, санҷид - рамзи меҳру муҳаббати пок, сикка - рамзи фаровонӣ, сарват ва шукуфӣ, сир - нишонаи тандурустӣ ва дур шудан аз бадбахтию нокомӣ, суманак - рамзи баракат, фаровонӣ ва осудагии зиндагӣ.

Бояд зикр намуд, ки суманак яке аз ҷузъҳои асосӣ ва ҳатмӣ дастархони наврӯзӣ мебошад ва бидуни он густурдани суфраи идона қариб ғайриимкон шуморида мешавад.

ҲАФТШИН

Ба ақидаи дигар, дар баробари дастархони «ҳафтсин» омода намудани дастархони «ҳафтшин» низ роҷ мебошад. Дар ин дастархон ҳафт навъи маваде гузошта мешаванд, ки номашон бо ҳарфи «шин» (ш) оғоз меёбад: шакар, шарбат, ширинӣ, шамъ, шона, шир ва шароб.

Ҳар яке аз ин ашёҳо низ маъно ва рамзи муайян доранд. Масалан, шакар ва ширинӣ рамзи ширинии зиндагӣ, шарбат нишонаи фаровонӣ, шамъ рамзи рӯшноӣ ва равшанӣ, шона аломати зебӣ ва ороштагӣ, шир нишонаи покӣ ва саломатӣ ва шароб рамзи шодиву нишот доништа мешавад.

СУМАНАК

Тайёр кардани суманак худ як маросими ҷолиб ва анъанавӣ мебошад. Аввал донаҳои гандумро дар зарфи ҳамвор гузошта, ба рӯи он об мепоянд ва болояшро бо матои сафедӣ дока мепӯшонанд. Ин раванд тақрибан се рӯз идома меёбад. Дар ин

муддат донаҳои гандум сабзида, ба ниҳолчаҳои хурд табдил меёбанд.

Баъд аз сабзидани гандум, ниҳолҳоро майда-майда реза карда, оби онҳоро ҷудо мекунанд. Сипас, ин обро бо орд омехта намуда, ба он ба миқдори лозима равшан илова мекунанд ва омехтаро ба дег меандозанд. Пас аз он суманак дар оташи мулоим пухта шуда, онро бо кафлес пайваستا мекобанд, то ки хуб омода гардад.

Одатан, ин анъана аз ҷониби занҳо анҷом дода мешавад ва дар арафаи ҷашни Наврӯз баргузор мегардад. Занҳо ҳангоми пухтани суманак сурудҳои наврӯзӣ мекунанд, ки маъруфтарини онҳо суруди «Суманак дар ҷӯш, мо дафча занем» мебошад. Ин суруд фазои шодиву нишотро бештар намуда, рамзи ҳамбастагӣ ва дӯстии мардум ба шумор меравад.

**Суманак дар ҷӯш, мо дафча занем,
Дигарон дар хоб, мо кафча занем,
Суманак бӯи баҳор аст,
Суманак авҷу барор аст,
Мелаи шабзиндадор аст,
Иди наврӯзӣ муборак!
Суманак дар ҷӯш, мо дафча занем,
Дигарон дар хоб, мо кафча занем.
Суманак ширинии ёр аст,
Суманак аҷаб ниғор аст,
Суманак зеби баҳор аст,
Иди наврӯзӣ муборак!**

Маросими суманакпазӣ баъзан то субҳи содиқ идома меёбад. Дар ин муддат занону духтарон гирди дег ҷамъ омада, сурудҳои наврӯзӣ мекунанд ва фазои идонаро гармтар мегардонанд. Ин анъанаи қадимии ориёӣ асрҳои зиёд идома ёфта, то рӯзгори мо боқӣ мондааст.

ХОНАТАКОНӢ

Маросими дигаре, ки дар ҷашни Наврӯз анҷом дода мешавад, «хонатаконӣ» ном дорад. Ин маросим яке аз суннатҳои муҳиму ҳатмӣ ҷашни Наврӯз ба ҳисоб меравад.

Мувофиқи ин анъана дар арафаи ид тамоми ҷиҳози хона тоза ва шуста мешавад. Ашёи кӯҳнаву фарсуда аз хона берун карда шуда, дару деворҳо таъмир ва рангубор мегарданд. То ҳадди имкон асбобу анҷоми рӯзгор бо намунаҳои нав иваз карда мешаванд. Дар хонаҳо гулу растаниҳои хушбӯй гузошта, пардаҳои тиреза ва дигар ашёҳо шуста, дарзмол ва ба тартиб дароварда мешаванд.

Ҳар як оила вобаста ба имконияти худ мева, сабзавот, қанду ширинӣ, мағзу мавиз, шарбат ва хӯришҳои гуногун омода намуда, дастархони идонаи наврӯзиро орошта мекунанд. Ҳамин тавр, хонаводаҳо бо рӯҳияи тозагӣ ва шодмонӣ ба истиқболи ҷашни Наврӯз омода мегарданд.

ГУЛГАРДОНӢ

Яке аз маросимҳои зебои мардумӣ, ки муждаи омадани баҳорро мерасонад, маросими гулгардонӣ мебошад. Одатан ин маросим тақрибан як ҳафта пеш аз ҷашни Наврӯз баргузор мегардад.

Дар ин рӯзҳо гурӯҳе аз кӯдакон бо даст доштани гулҳои баҳорӣ, аз қабилӣ сияҳгӯш, бойчечак ё гули наврӯзӣ ба хонаҳои сокинон мераванд. Онҳо бо қироати шеърҳо ва сурудҳои шодмонӣ аз фарорасии фасли баҳор мужда медиҳанд.

Соҳибони хона гулҳоро бо эҳтиром ба чашму абрӯвони худ молида, ба кӯдакон ҳамчун рамзи шодмонӣ ва меҳрубонӣ ширинӣҳо ё ҳадяҳои хурд медиҳанд. Ин маросим дар минтақаҳои шимолӣ Тоҷикистон бештар бо номи «Бойчечак» ё «Бойкандак» маъруф аст.

Сурудҳое, ки дар қараёни гулгардонӣ сароида мешаванд, аз ҷумла «Гули сияҳгӯш», «Баҳор омад», «Баҳори лопазор омад», аз фарорасии баҳори хушрам, бедории табиат, оғози қорҳои деҳқонӣ ва умеду орзуҳои неки мардум ҳикоят мекунанд. Ин сурудҳо бо оҳанги форам ва дилкаши халқӣ иҷро гардида, фазои идонаи баҳорро боз ҳам гуворотар мегардонанд.

Бозиҳои наврӯзӣ, ки решаҳои амиқ дар таърихи мардуми тоҷик доранд, ҷузъи ҷудонашавандаи ин ҷашн ба ҳисоб мераванд. Онҳо на танҳо воситаи фароғату дилхушӣ, балки ифодакунандаи мероси ғаронбаҳои фарҳангии гузаштагонанамон мебошанд.

Дар айёми ҷашни Наврӯз дар ҳар ғушаву канори кишварамон мусобиқа ва бозиҳои гуногуни варзишӣ, аз қабили бузкашӣ, ғўштингирӣ, хурӯсчанг, бандкашӣ, дастхобонӣ, тухмчанг ва амсоли ин баргузор мегарданд, ки ба тантанаҳои наврӯзӣ шукӯҳу шаҳомати бештар мебахшанд.

Хонандагони азиз, ҳайати эҷодӣ тасмим гирифтааст, ки бархе аз маъруфтарин ва муҳимтарин бозиҳои наврӯзиро ба шумо муаррифӣ намуда, аҳамияти онҳоро дар ҳифз ва арҷгузорӣ ба мероси фарҳангӣ ва анъанаҳои миллии шарҳ диҳад.

ҒЎШТИНГИРӢ

Ғўштингирӣ яке аз қадимтарин ва маъруфтарин бозиҳои суннатии тоҷикон мебошад, ки дар таърихи фарҳангӣ ва варзишии миллати мо ҷойгоҳи хоса дорад. Ин намуди варзиш на танҳо шакли рақобати ҷисмонӣ, балки ҳамчун унсурҳои муҳими тарбияи ҷисмонӣ ва маънавӣ дар ҷомеаи тоҷикон шинохта мешавад.

Ғўштингирӣ танҳо барои нишон додани қувва ва маҳорати ҷисмонӣ нест, балки барои таҳкими руҳияи ҳамбастагӣ, эҳтиром ба рақиб ва риояи одоби ахлоқӣ варзишӣ низ хизмат мекунад. Маҳз баргузориҳои чунин мусобиқаҳо дар айёми Наврӯз боис гардидааст, ки ғўштингирӣ то имрӯз ҳамчун қисми муҳими мероси фарҳангии тоҷикон ҳифз гардад.

Имрӯз ин навъи варзиши миллии ба арсаи байналмилалӣ низ роҳ ёфта, мусобиқаҳои бузург дар кишварҳои гуногун баргузор мешаванд ва варзишгарони тоҷик парчами давлатиро дар саҳнаҳои байналмилалӣ парафшон менамоянд.

БУЗКАШӢ

Бузкашӣ аз бозиҳои машҳури суннатӣ мебошад, ки бештар дар айёми таҷлили Наврӯз баргузор мегардад. Дар ин бозӣ аспасаворон, ки онҳоро ҷовандоз меноманд, кӯшиш мекунанд ҷасади буз ё ғўсфандро гирифта, онро ба макони муайян расонанд.

Ин бозӣ нишонаи қувват, маҳорати баланди аспасаворӣ ва ҷасорати ҷовандозон мебошад. Бузкашӣ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ, аз ҷумла Тоҷикистон, Афғонистон, Қирғизистон, Ўзбекистон ва Туркманистон хеле маъмул аст.

БОЗИҲОИ НАВРӮЗӢ

Наврӯз аз ҷашнҳои қадимӣ ва пуршукӯҳи миллати тоҷик ва дигар халқҳои форсиабон ба шумор меравад, ки ҳамасола бо шаҳомати хоса таҷлил мегардад. Ин ид на танҳо рамзи эҳёи табиат ва оғози фасли баҳор аст, балки бо худ анъанаҳои гуногуни фарҳангӣ, расму ойин ва бозиҳои суннатиро низ мео-

Дар маҷмӯъ, бузкашӣ ҳамчун як василаи муҳими мероси фарҳангии халқҳои Осиёи Марказӣ то имрӯз маҳбубияти худро нигоҳ дошта, дар байни мардум бо шукрати хоса баргузор мегардад.

БАНДКАШӢ

Бандкашӣ ё арғамчинкашӣ бозии суннатии гурӯҳиест, ки қувват, ҳамоҳангӣ ва муттаҳидии иштирокчиёро талаб мекунад.

Дар ин бозӣ иштирокчиён ба ду даста тақсим мешаванд. Ҳар ду даста аз ду тарафи арғамчин гирифта, кӯшиш мекунанд дастаи муқобилро ба тарафи худ кашанд. Ғолиб он дастае ҳисобида мешавад, ки тавонад дастаи ҳарифро аз хатти муайяншуда гузаронад.

Ин бозӣ яке аз маъруфтарин бозиҳои идона буда, дар аксари минтақаҳои кишвар дар айёми Наврӯз баргузор мегардад. Он на танҳо фароғат мебахшад, балки ҳисси ҳамкорӣ, муттаҳидӣ ва руҳияи гурӯҳиро низ тақвият медиҳад.

ДАСТХОБОНӢ

Дастхобонӣ низ аз ҷумлаи бозиҳо ва мусобиқоти наврӯзӣ ба ҳисоб меравад. Қоидаи ин бозӣ хеле сода аст. Ду нафар иштирокчиёни дастҳои худро ба ҳам гирифта, кӯшиш мекунанд бо қувваи бозии худ дастҳои ҳарифро хобонанд.

Ин мусобиқа дар айёми Наврӯз баргузор гардида, иштирокчиён қувва ва маҳорати худро месанҷанд. Аз қадимулайём ин бозӣ дар ҷашнҳои наврӯзӣ баргузор мешуд ва имрӯз низ ҳамчун яке аз бозиҳои маъмули мардумӣ боқӣ мондааст.

ХУРӮСЧАНГ

Хурӯсчанг ё кабкчанг низ аз ҷумлаи бозиҳои суннатист, ки дар ҷашни Наврӯз баргузор мегардад. Ин бозиро мардум бештар барои фароғат ва дилхушӣ анҷом медиҳанд.

Дар ин бозӣ гурӯҳе аз мардум гирди ҳам ҷамъ шуда, майдони хурде ташкил мекунанд. Сипас, ду хурӯс ё кабкро ба майдон раҳо мекунанд, то бо ҳамдигар қувваозмояи намоянд. Пас аз рақобат яке аз онҳо ғолиб шуда, дигарӣ мағлуб мегардад ва соҳиби парандаи ғолиб пирӯз эълон карда мешавад.

ТУХМЧАНГ

Тухмчанг яке аз шавқовартарин бозиҳои наврӯзӣ мебошад, ки махсус дар айёми Наврӯз баргузор мегардад.

Барои ин бозӣ тухмҳоро як рӯз пеш аз ид дар об пухта, дар баъзе минтақаҳо онҳоро ранг мекунанд. Масалан, барои гирифтани ранги сурх ғангоми пухтан ба об пӯсти пиёз меандозанд.

Дар рӯзи ид иштирокчиён тухмҳои худро ба ҳамдигар мезананд. Ҳар тухме, ки шикаст, соҳиби он мағлуб ҳисобида мешавад ва тухми худро ба соҳиби тухми нашикаста медиҳад.

Бозиҳои наврӯзӣ на танҳо василаи фароғат ва дилхушии мардум дар рӯзҳои ид мебошанд, балки ҳамчун як ҷузъи муҳими мероси фарҳангии миллат арзиши бузург доранд. Онҳо аз насл ба насл гузашта, рамзи қувват, ҷасорат, ҳамбастагӣ ва эҳтиром ба анъанаҳои ниёгонро таҷассум мекунанд.

Имрӯз низ баргузориҳои чунин бозиҳо дар айёми Наврӯз боис мегардад, ки суннатҳои миллии ҳифз гардида, ҷавонон бештар ба фарҳанг ва арзишҳои таърихӣ худро оваранд. Аз ин рӯ, нигоҳдорӣ ва рушди бозиҳои суннатии наврӯзӣ барои пос доштани фарҳанги миллии ва ғани гардонидани мероси маънавии халқ аҳамияти бузург дорад.

НАВРҶЗ ВАСИЛАИ ТАРБИЯИ МАЪНАВӢ

Омодагиҳо ҷиҳати истиқболи арзанда аз ин ҷашнвораи бостонӣ, ки ба қалбҳо шодию сурур ҳисси меҳру шафқат ба ҳамдигар ва руҳияи ногуфтани мебахшад, инсонро ба покизагиву некандешӣ ва амалҳои хайру эҳсонкорӣ ҳидоят месозад.

Ҷиҳати дар сатҳи баланд таҷлил намудани Наврӯзи хучастапай имрӯзҳо сабзкорону ғаёлолони ҷомеаи шаҳрвандӣ маркази маъмурии вилояти Хатлон, шаҳри Бохтарро бо шиору овезаҳои идона оро дода, дар кӯчаву хиёбонҳо гулу буттаҳои ороишӣ шинонида истодаанд. Дар ин росто, маорифчиёни шаҳри Бохтар аз доранд, ки ҷашнҳои Наврӯзи фархундапай ва 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо дастовардҳои арзандаи илмиву эҷодӣ пешвоз гиранд.

Бинобар гуфтаи Шоиста Абдуназарзода, мудири шуъбаи маорифи шаҳри Бохтар, Наврӯз аз ҷашнҳои бузургу бостонӣ ва муаррифгари миллати тамаддунофари миллати форсу тоҷик ба ҳисоб рафта, вобаста ба ин, дар асоси дастуру супоришҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Бохтар, мо маорифчиён тасмим гирифтаем, ки ин ҷашни аҷодиро дар тамоми муассисаҳои таълимиву таҳсилоти томактабӣ бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷлил намоем.

- Тибқи нақша-чорабиниҳо шурӯъ аз санаи 16-уми март дар тамоми муассисаҳои соҳаи маориф баргузори чорабиниҳои идона пешбинӣ гардидааст. Маориф-

чиёни шаҳри Бохтар саъй доранд, ки барномаву чорабиниҳои идонаи наврӯзӣ фарогири тамоми урфу анъанаҳо ва маросимҳои миллии наврӯзӣ бошад. Тавре ҳамагон огаҳӣ дорем, маҳз бо ташаббусҳои хирадмандонаи Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Наврӯз мақоми ҷаҳонӣ пайдо карда, ҳамчун мероси фарҳангии башар эътироф гардидааст. Ҳамакун, мо - посдорони фарҳанги миллати тамаддунофар, вазифадорем, ки бо эҳёи расму анъанаҳои аҷодӣ, аз ҷумла рушду муаррифии маросимҳои миллии наврӯзӣ барои наслҳои ояндамон кишвари ободу фарҳанги волоро мерос гузорем. Чуноне, ки Президенти маҳбуби кишварамон зимни ироаи Паёми навбатии хеш иброз доштанд: “Соли 2026 барои мо соли таърихӣ – соли ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ ба ҳисоб меравад ва то ин санаи муқаддас бояд корҳои созандагиро боз ҳам вусъат бахшида, чорабиниҳои ҷашниро бо сатҳу сифати баланд амалӣ созем”.

Дар воқеъ, бо ҳидоятҳои Сарвари давлат раванди ободонӣ ва тозақориву созандагӣ дар кишварамон ба як иқдоми маъмулӣ табдил ёфта, ҳар фарди ҳудуду ватандӯст ба ифтихори ҷашнҳои муқаддаси миллий, аз ҷумла наврӯзи хучастапай, дар рушду ободии диёрамон ҳиссаи арзандаи ҳудуду гузошта истодаанд. Дар идомаи вусъат бахшидани ташаббусҳои созандагиву бунёдкорӣ тибқи нақша-чорабиниҳои Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Бохтар айни замон дар назди Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №8 сохтмони бинои иловагӣ бо маром идома дорад. Ҳамзамон, вобаста ба дастуру супоришҳои Сарвари давлат ҷиҳати дар маҳаллаҳои дурдасти ниёзманд бунёд намудани муассисаҳои таълимиву томактабӣ аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ то соли 2030 дар қаламрави шаҳри Бохтар бунёди 10 муассисаи таҳсилоти томактабӣ ва 6 муассисаи таълимӣ ба нақша гирифта шудааст.

Маорифчиёни шаҳри Бохтар, ки аксарият узви ғаёли ташкилотҳои ибтидоии Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон мебошанд, бо дарки рисолати ҳизбӣ ва масъулиятшиносӣ дар татбиқи барномаву ҳадафҳои

Ба фарорасии фасли зебои баҳор ва идомаи ташаббусҳои ободониву созандагии сокинони саводатманди кишварамон ба истиқболи ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ, сол аз сол симои сарсабзу гулафшони меҳани азизамон ҳусни бештар пайдо карда истодааст.

ояндасозии Раиси муаззами ҳизб, Президенти маҳбуби кишварамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ҳама ҳастӣ талош меварзанд, то дар ҳама самтҳои ғаёлият ба дастовардҳои дучанд ноил гарданд. Аз ҷумла, иштироки ғаёли хонандагон дар озмунҳои ҷумҳуриявӣ ва олимпиадаҳои байналмилалӣ, мақоми пешсафӣ дар самти хатми аълои шогирдонашон ва баланд бардоштани сатҳи таълиму тарбия намунае аз муваффақиятҳои намоёни омӯзгорон дар солҳои охир мебошад, - иброз медорад Шоиста Абдуназарзода.

- Маврид ба ёдоварист, ки танҳо дар соли гузашта хонандагони синфҳои 5-11 муассисаҳои таълимии шаҳри Бохтар дар олимпиадаҳои фанни мактаббачагон даври ҷумҳуриявӣ сазовори 150 медал, аз ҷумла, 15 медали тилло, 17 медали нуқра, 118 медали биринҷӣ ва 14 ҷойи ифтихорӣ гардиданд, ки ин нишондод дар қиёс ба соли пешин 38 медал зиёд аст. Дар ин давра, толибилмони муассисаҳои таълимии шаҳри Бохтар дар олимпиадаҳои байналмилалӣ сазовори 288 ҷойи намоён гардидаанд. Ҳамчунин, дар соли гузашта 10 нафар дастпарварони мо синфи 9-ро бо аттестати аъло ва 6 нафар таҳсилоти миёнаи умумиро ба аттестати аъло ва медали тилло хатм кардаанд.

Дар баробари дастовардҳои назаррас дар тамоми ҷабҳаҳои зиндагӣ сокинони шаҳри Бохтар сол аз сол Рӯзи байналмилалӣ Наврӯзро дар сатҳи баланд таҷлил менамоянд. Давоми солҳои соҳибистиқлолӣ ҷашнвораи Наврӯз ҳамчун рамзи ваҳдати ягонагӣ, покӣ ва нақдорӣ, ғасоҳату зебоӣ бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷлил мегардад, ки дар он орзуву ормонҳои мардумони кишварҳои ҳавзаи Наврӯз таҷассум гардидааст. Яке аз вижагиҳои маросимҳои имсолаи наврӯзӣ дар маркази маъмурии вилояти Хатлон ин баргузори “Корвони наврӯзӣ” мебошад, ки дар он маорифчиён ғаёлолони иш-

тирок хоҳанд намуд.

Воқеан, дар баробари таваҷҷуҳи ҷиддӣ дар самти муаррифии фарҳангу тамаддуни бостонӣ ва мақоми байналмилалӣ пайдо кардани ҷашни Наврӯз, ҳамзамон Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати рушди илму ҳунар, фароҳам овардани беҳтарин имкониятҳо ба хоҳири маърифатнокии ҷомеа, ҳидояти сокинон ба китобхониву китобхонаҳо ва кашфи истеъдодҳои сайқали ҳунару малакаи насли ояндаи Тоҷикистон озмунҳои ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст”, “Тоҷикистон - ватани азизи ман”, “Илм фурӯғи маърифат” ва ғайраҳо роҳандозӣ намуд.

Самараи заҳмату талоши кормандони соҳаи маориф, роҳбарону омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ ва волидони хонандагон буд, ки соли гузашта дар даври ҷумҳуриявӣ озмуни “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст”, аз шаҳри Бохтар 6 нафар сазовори ҷойҳои намоён гардиданд, ки аз ин 4 тан хонандагони муассисаҳои таълимии шаҳр мебошанд, - иброз дошт зимни мусоҳиба бо мо мудири шуъбаи маорифи шаҳри Бохтар Шоиста Абдуназарзода.

- Инчунин, дар ин давра аз ҳисоби толибилмони шаҳри Бохтар 25 нафар ғолибони даври вилоятии озмуни “Илм фурӯғи маърифат” ба даври ҷумҳуриявӣ роҳ ёфта, 3 нафари онҳо сазовори ҷойҳои намоён гардиданд. Умуман, омӯзгорону кормандони соҳаи маорифи шаҳри Бохтар чун дигар ғаёлолони ҷомеа истиқболи арзанда аз ҷашнвораи Наврӯзи ҷаҳониро василаи бедор намудани ҳисси инсондӯстиву меҳанпарастӣ ва арҷгузорӣ ба арзишҳои муқаддаси миллату давлатдорӣ дониста, дар иҷрои расму суннатҳои наврӯзӣ, ки инсониятро ба сулҳу ҳамдигарфаҳмӣ, ҳамдиливу арҷгузорӣ ба арзишҳои миллий ангеза мебахшад, нақши роҳнамоӣ доранд.

Ҷамолиддин УСМОНИЁН,
«Ҳамрози халқ»

МУОШИҚАИ КҶЛОБИПИСАР БО КУРТАЧАКАН

Писар:

Эй куртачакан, чаро ту аз мо дурӣ?
Бо нозу карашмаҳои худ мағрурӣ!
Дар сабза нишин ба сони гулҳои чаман,
То он, ки бубинамат мудом аз дурӣ!

Духтар:

Аз дидани ман туро чӣ суде бошад?
Месӯӣ зи оташам, ки дуде бошад!
Бар куртаи ман нигар, ки гулҳои чакан
Худ қиссаи сад буду набуде бошад!

Писар:

Эй куртачакан, бигӯ, чӣ номе дорӣ?
Ҳам хушсуханиву хуш каломе дорӣ!
Хоҳам, ки ба домани ту гул бигзорам,
Рӯй аз мани бенаво паноҳ медорӣ?

Духтар:

Номам чӣ кунӣ, ки номи ман Куртачакан!
Хушхонӣ кунам мисоли мургони чаман.
Худ домани ман пур аз гули сурху сафед,
Овора нашав ба кӯҳу саҳрову даман.

Писар:

Эй Куртачакан, туро харидор манам,
Дилдодаву дилхаставу дилдор манам.
Аз баҳри Худо бар суханам гӯш андоз,
Гулдаста туву булбули гулзор манам.

Духтар:

Эй бача, ту номам аз кучо донистӣ?
Гулдаста манам, ки бехато донистӣ!
Гулдастааму бо лақаби Куртачакан
Гул медӯзам, ки ба Худо донистӣ!

Писар:

Эй Куртачакан, биё, ки мо ёр шавем,
Ҳам сайркунон миёни гулзор шавем.
Обод кунем зи ишқ вайронаи дил,
Бар ҳамдигарӣ ҳамеша ғамхор шавем.

Духтар:

Кӯлобиписар, нишони Кӯлобат ҳаст?
Аз шаҳди лабони ман майи нобат ҳаст?
Пайғом диҳам, муборакат Куртачакан,
Ҳам оқилу зебову одобат ҳаст!

БАДЕҲАИ БАҲОРУ ДЕҲҚОН

Баҳор:

Ҳамчун гули фасли баҳор,
Ман омадам бар ин диёр.
Пайки хуши ман бишнавед,
Аз булбулу савти ҳазор.

Деҳқон:

Фасли баҳорон ҳам расид,
Бар кишта борон ҳам расид.
Ҳам пайки шодиву хушӣ
Бар интизорон ҳам расид.

Баҳор:

Ман қосиди фасли гулам,

Хушгӯ мисоли булбулам.
Савту сурудам бишнавед,
Баҳри шумо ҷону дилам.

Деҳқон:

Ай гул, чу гулшан гаштай,
Ҳам зеби мейҳан гаштай.
Бо рангҳои дилкашат,
Дилбурдаи ман гаштай.

Баҳор:

Рӯзирасони одамон,

Ободгар дар ҳар макон.

Эҳёгари расми қадим,
Дар ин замини ин замон.

Деҳқон:

Ман донапошӣ мекунам,
Ҳар дам талоше мекунам.
Аз баҳри Наврӯзу Баҳор,
Ман зиндабошӣ мекунам.

Баҳор:

Эй марди чолоки Замин,
Пайваста мегӯӣ чунин.
Як дам ту фориг шав зи ғам,
Дар базми гулҳоям нишин.

Деҳқон:

Бар киштзорон омадам,
Бо файзу эҳсон омадам.
Баҳри тамошои Баҳор,

Ман ҳамчу меҳмон омадам.

Баҳор:

Меҳмони ман шав як даме,
Бо ман нишин, шав ҳамдаме.
Ҳам рақсу бозиям бубин,
Озод гардӣ аз ғаме.

Деҳқон:

Эй моҳи дилафрӯзи ман,
Равшан ба мисли рӯзи ман.
Фасли баҳорон омадӣ,
Дар маҳфили Наврӯзи ман.

Баҳор:

Деҳқон:
Эй гулшани зебои ман,
Эй муниси дилҳои ман.
Меҳри ту ҷо кардам ба дил,
Эй ёри беҳамтои ман!

Дилҷӯ (Раҷабалӣ ХУДОЁРЗОДА)

НАВРҶЗ БИЁ, ҲАР НАФАСАТ, БҶҶИ БАҲОР АСТ

Наврӯз биё, ҳар нафасат, бӯи баҳор аст,
Рухсори ту ойнаи гулрӯи баҳор аст.
Ҳар лаҳза хумори ту гирад ҷумла ҷаҳонро,
Он қалби ту ошӯфтаи дилҷӯи баҳор аст.

Зангӯлаи бедории дунёи нави ту,
Эҳёи ҳама сабзаю гандуму ҷави ту.
Хуш омадӣ, эй муъҷизаҳои табиат,
Хуш омадӣ, Наврӯзи Аҷам, соли нави ту.

Наврӯз биё, файзи ту, файзи ҳамагон бод,
Густурда пур аз неъмату нозе ҳама хон бод.
Ин муждаи ту пайки ҳама бахту нишот аст,
Ҳар рӯзи ту, наврӯзи ҳама пиру ҷавон бод!

ОЗАРМЕҲР

НАВРҶЗ

Эй дӯст, биё, боз ба Наврӯз расидем,
Нав қисса бипардоз, ба Наврӯз расидем.

Дар пардаи гул бод наво карда парешон:
Эй мурғи хушовоз, ба Наврӯз расидем.

Эй боғи гулафшон, бағали боз муборак,
Мо ҳам ба дили боз ба Наврӯз расидем...

Сайёд ҒАФФОР

НАВРҶЗ МУБОРАК БОД!

Пайғоми Аҷам резад, Наврӯз муборак бод!
Хуршеди ҳамал хезад, Наврӯз муборак бод!

Хуш омада фарвардин, ҷонбахши заминро бин,
Дай хезаду бигрезад, Наврӯз муборак бод!

Бар боғу чаман бингар, себаргаву гул бар сар,
Ваҳ боғ чу гул безад, Наврӯз муборак бод!

Боди саҳар аз гулшан, гӯё ба машоми ман,
Сад бӯи хуш омезад, Наврӯз муборак бод!

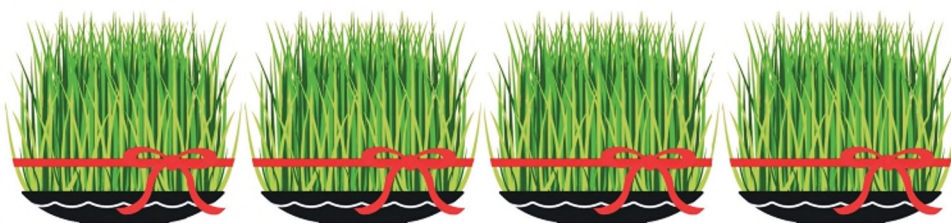
Бар нола бишуд булбул, бишкӯфту бихандид гул,
Гул хандаду бистезад, Наврӯз муборак бод!

Бингар нигорамро, бонуи баҳорамро,
Бар гӯш гул овезад, Наврӯз муборак бод!

Ин фасли арӯси сол, орад барои мо иқбол,
Шодӣ ба дил ангезад, Наврӯз муборак бод!

Раззоқ, расид Наврӯз, имрӯз шуда нав рӯз,
Ҳар сӯй нидо хезад, Наврӯз муборак бод!

Абдураззоқи РАЗЗОҚ

НАВРҶЗ-ЧАШНИ ЭҲЁИ ТАБИАТ ВА РАМЗИ АНЪАНАҲОИ МИЛЛӢ

Наврӯз аз ҷумлаи куҳантарин ва зеботарин ҷашнҳои мардуми тоҷик ба ҳисоб меравад, ки аз замонҳои хеле қадим то имрӯз ҳамчун рамзи эҳёи табиат, оғози фасли баҳор ва навшавии зиндагӣ таҷлил мегардад.

Ин ҷашни фархунда, ки таърихи ҳазорсола дорад, дар байни мардуми миллати тоҷикон бо эҳтироми зиёд пазируфта шуда, ҳар сол бо шукӯҳи шаҳомати хосса таҷлил карда мешавад. Барои миллати тоҷик Наврӯз танҳо як ҷашни тақвимӣ нест, балки рамзи дӯстӣ, ваҳдат, ҳамдигарфаҳмӣ ва эҳтиром ба анъанаҳои неки ниёгон мебошад.

Бо фарорасии баҳор табиат аз хоби зимистона бедор шуда, гулу гиёҳ мешукуфанд, дарахтон сабз мегарданд ва руҳияи инсон низ тоза мешавад. Ҳамин аст, ки Наврӯзро ҷашни эҳёи табиат меноманд. Дар ин рӯзҳо мардум бо умеду орзуҳои нав ба зиндагӣ менигаранд ва барои соли наву пурфайз нақшаҳои неқ мекашанд.

Аз қадим ниёгони мо бо фарорасидани фасли баҳор ва ҷашни Наврӯз мардум ба корҳои ободониву тозагӣ машғул мешуданд. Хонаҳоро рӯбучин намуда, ҳавлиро кӯчаҳоро тоза мекунанд ва муҳити зистро ободу зебо мегардонанд. Ин амал рамзи оғози зиндагии нав ва покизагии руҳу равони инсон мебошад.

Наврӯз на танҳо ҷашни табиат, балки ҷашни фарҳанг ва ҳунарҳои мардумӣ низ ба шумор меравад. Зеро дар рӯзҳои ид мардум на танҳо шаҳру навоҳии кишвар чорабиниҳои фарҳангӣ, намоиши ҳунарҳои мардумӣ, барномаҳои

консертӣ ва мусобиқаҳои варзишӣ дар сатҳи баланд таҷлил мегарданд. Ҳунармандони мардумӣ маҳсули дастранҷи хешро ба намоиш гузошта, анъанаҳои қадимаи ҳунари миллиро ба мардум муаррифӣ менамоянд.

Дар байни чунин ҳунармандони соҳибтаҷриба усто Абдуррахмон Латипов, сокини ноҳияи Восеъ низ шинохта шудааст. Ӯ яке аз устоҳои номдори ноҳия ба шумор рафта, солҳои зиёди умри пурбаракати худро ба ҳунари тарошидани табақу косаҳои ҷӯбин ва дигар ашёҳои рӯзгори мардум бахшидааст. Маҳсули дасти ӯ намунаи ҳунари нозук ва меҳнати ҳалол буда, аз ҷониби дӯстдорони ҳунарҳои мардумӣ бо таваҷҷуҳ пазируфта мешавад.

Тавре ҳуди усто нақл мекунад, ин ҳунарро аз гузаштагони худ мерос гирифтааст. Аз насл ба насл гузаштани чунин ҳунарҳо нишондиҳандаи он аст, ки фарҳанги миллии дар байни мардум бо эҳтироми зиёд ҳифз мешавад. Ӯ то имрӯз бо ҳамин ҳунар рӯзгори худро пеш бурда, дар баробари ин барои зинда нигоҳ доштани анъанаҳои ниёгон саҳми сазовор мегузорад.

Бо омадани фасли баҳор ва ҷашни пуршукӯҳи Наврӯз талабгори маҳсули дасти усто беш-

тар мегарданд. Зеро дар рӯзҳои ид мардум бештар ба ашёҳои миллии таваҷҷуҳ зоҳир мекунанд. Дар чорабиниҳои наврӯзӣ, ки дар сатҳи ноҳия ва вилоят баргузор мегарданд, усто Абдуррахмон Латипов маҳсули дасти худро ба намоиш гузошта, таваҷҷуҳи зиёди тамошобинонро ҷалб менамояд.

Ҳунармандон дар чунин чорабиниҳо на танҳо маҳсулоти худро муаррифӣ мекунанд, балки ба насли ҷавон нишон медиҳанд, ки ҳунари мардумӣ то чӣ андоза арзишманданд. Маҳз ҳамин гуна иқдомҳои наҷиб барои ҳифз ва рушди фарҳанги миллии мусоидат мекунанд.

Имрӯз усто Абдуррахмон Латипов барои равнақ бахшидани кори худ чандин шогирдро ба ин касб ҷалб намудааст. Шогирдон аз ӯ нозукиҳои ҳунари ҷӯбтароширо меомӯзанд ва кӯшиш мекунанд, ки ин анъанаи зеборо идома бахшанд. Ин амал нишон медиҳад, ки ҳунари мардумӣ танҳо дар сураати омӯзиш ва интиқоли таҷриба ба наслҳои нав метавонанд пойдор бимонанд.

Дар баробари шогирдон усто фарзандони худро низ барои омӯختани ин касб ҷалб намудааст. Онҳо пайравӣ аз падар намуда, нозукиҳои ин ҳунари ҷӯбтароширо аз худ карда истодаанд. Ин анъанаи оилавӣ имкон медиҳад, ки ҳунари аҷдодӣ аз насл ба насл идома ёбад.

Наврӯз маҳз чунин ҷашнест, ки дар он арзишҳои миллии, ҳунариҳои мардумӣ ва суннатҳои ниёгон бо ҳам пайваст мешаванд. Дар рӯзҳои ид мардум на танҳо аз зебоии табиат баҳра мебаранд, балки бо фарҳанг ва ҳунари миллии худ низ ифтихор мекунанд.

Дар идомаи суҳбат Абдуррахмон Латипов аз шеърҳои шоири шинохтаи тоҷик Муҳаммад Ғоиб

дар шеърӣ зер васфи гулу Наврӯз менамояд ва бо ифтихор «Тоҷикистон ватани Наврӯз аст», ёдовар шуда зам-зама намуд:

*Базми гул дар чамани
Наврӯз аст,
Даври гул-гулфикани
Наврӯз аст.
То ба гардун сухани
Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани
Наврӯз аст.
Бӯи Наврӯз расад аз
ҳама дар,
Рӯзи Наврӯз расад аз
ҳама бар.
Ҳама дар пероҳани
наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани
Наврӯз аст.
Сабзгун ҳама пуштаву
сахрои Ватан,
Сабзпӯш аст ҳама ҷои
Ватан.
Сабз ҷон дар бадани
Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани
Наврӯз аст.*

Имрӯз бо дастгирии давлат ва таваҷҷуҳи Пешвои миллат, Раиси муаззами Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ҳунармандони мардумӣ имкониятҳои васеъ фароҳам оварда шудааст. Баргузориҳои намоишгоҳҳо, фестивалҳо ва чорабиниҳои фарҳангӣ ба рушди ҳунари миллии мусоидат намуда, ба ҳунармандон имкон медиҳад, ки маҳсули заҳмати худро муаррифӣ кунанд.

Ҳамин тавр, Наврӯз ҷашни бузурги миллии буда, мардумро ба

дӯстӣ, меҳнатдӯстӣ ва эҳтиром ба анъанаҳои ниёгон раҳнамоӣ мекунад. Ин ҷашн рамзи эҳёи табиат ва оғози зиндагии нав мебошад. Бигзор ҳар баҳор бо худ байзу баракат, сулҳу субот ва хушбахтиро ба хонадони ҳар як сокини кишвар биёрад.

**Аҳлиддини МУБОРАКШОҲ,
«Ҳамрози халқ»**

СУФРАИ НАВРҶӢ БО ТАОМҲОИ МИЛЛӢ

Аз замонҳои қадим қадбонҳои тоҷик дар омода намудани таомҳои миллии лазизу хуштамъи гуногун маҳорати баланди пазандагӣ доштанд. Онҳо бо хусусиятҳои хоси хеш ва истифодаи маҳсулоти тару тоза баҳорӣ суфраҳои идонаро ғанӣ гардониди, ба ҷаҳон муаррифӣ намудаанд.

Хони идонаи ҷашнҳои миллии, хосса Наврӯзи бостонӣ, бидуни ғизоҳои гуногуни хуштамъу гуворои омодакардаи қадбонҳои чирадаст тасаввур кардан ғайримкон аст. Таомҳои миллии мо-тоҷикон бо рангорангии худ, хӯрокҳои хамирӣ, гӯштӣ, ширӣ, сабзавотӣ ва ғайра аз ҳамдигар фарқ мекунанд. Бо мақсади муаррифӣ ва эҳёи ғизоҳои қадимаи миллии чанд дастурро барои хонандагони азиз пешкаш мекунем.

ОШИ БУРИДА

Оши бурида дар тамоми минтақаҳои Тоҷикистон омода карда мешавад. Зуволҳои оши буридаро қадбону аз орд, намак ва сафедаи тухм омода карда, баъдан то 15-20 дақиқа дам медиҳад. Дар дег обро ба миқдори муайян рехта, пиез ва сабзавотро ҷӯшониди, дар зарфи алоҳида нахӯду лӯбиёро бо намак мепазонад. Зуволҳои дар тах-

таи махсус бо тирак тунук карда мешавад ва барои наҷаспидан ба он орд мепозанд. Пас аз буридан пораҳои зувола бо орд қабза карда, ба дег меандозанд. Бо кафлези ҷӯбин хамирхоро аз ҳам ҷудо мекунанд, оташи дегро баланд нигоҳ медоранд, то ҳангоми ҷӯшидан хамирҳо ба ҳам напечанд. Оши бурида дар ҳарорати баланд 5-10 дақиқа мепазонад ва баъд бо нахӯду лӯбиё, кабӯдӣ ва чаккаи мувофиқ оро дода мешавад.

УМОЧ

Умоч як навъ хӯроки хамириест, ки миёни мардум ҳамчун таоми парҳезӣ маъмул мебошад. Онро барои бемориҳои хунукзадагиву зуком, таби баланд ва набудани иштиҳо мепазанд. Ордҳо бо каме намак ба молиш дода, хамирпораҳоро ба шакли хурд ба-робари донаҳои арзан месозанд.

Дар оби ҷӯш андохта, 10 дақиқа мепазанд ва бо кафлези ҷӯбин мекунанд. Баъдан мувофиқи табъ чакка ва кабӯдӣ илова карда, истеъмоли мекунанд. Барои фаровардани иштиҳооварӣ ба умоч қаланфур низ ҳамроҳ мекунанд.

ШИРБИРИНЧ

Ширбиринч аз шир ва биринч пухта шуда, каме намак илова мекунанд. Пас аз омода шудан ба табақ кашида, шакар, рағани маска, рағани зард ва ё рағани зағир илова мекунанд. Ширбиринч миёни мардуми тоҷик ҳамчун таоми миллии хеле қадри карда мешавад ва онро «хӯроки пайғамбарон» меноманд. Дар хони ҷашни бостонии наврӯзӣ ширбиринч таоми хосси идона ба ҳисоб меравад.

ДАЛДА

Далда ё боҷ, ки дар баъзе минтақаҳо онро гандумкӯча ё дангича меноманд, таоми наврӯзӣ мебошад. Он аз шикамба, почайи гов ё гӯсфанд ва ҳафт намуди зироати донагӣ, ба монанди гандум, ҷав, лӯбиё, нахӯд, кунҷид ва мош омода мешавад. Ҳамаи маҳсулот дар зарфи калон якҷоя карда шуда, оби бисёр илова карда, як шабонарӯз дар оташи паст мепазанд. Маҳсулот мисли суманак омода шуда, онро истеъмоли мекунанд.

Воқеан таомҳои миллии наврӯзӣ рамзи фарҳанг, меҳмоннавозӣ ва анъанаҳои ниёгон мебошанд. Аз оши бурида ва умоч то ширбиринч ва далда, ҳар як таом на танҳо лазизу болаззат аст, балки таърих ва фарҳанги хешро низ ба хонанда мерасонад. Ин хӯрокҳо бо истифодаи маҳсулоти тару тоза баҳорӣ ва маҳорати баланди қадбонҳои чирадаст омода мешаванд. Ҳар таом рамзи меҳрубонӣ, фаровонӣ ва шодиву ҳамбастагии оилавӣ дорад.

Аз ин рӯ, таҷриба намудан омӯхтани тарзи тайёрӣ ва анъанаҳои таомҳои миллии на танҳо маззаи лазиз медиҳад, балки ба қадри кардани мероси фарҳангии мо ва эҳёи суннатҳои аҷдодӣ низ кумак мекунанд. Наврӯз бо хӯрокҳои миллии, шодию меҳмоннавозӣ ва муҳити оилавӣ ҷашни ҳақиқии баҳору зиндагии нав мебошад.

ШИРБАТ

Ширбат як навъ хӯроки маҳаллӣ мебошад, ки аз шир, орд, намак ва рағани омода карда мешавад.

Дар баъзе минтақаҳои Тоҷикистон онро атолаи ба шир ё атолаи сафедак меноманд.

Ширро ба зарфи хӯрокпазӣ андохта, каме намак илова мекунанд ва дар оташи муътадил ҷӯшониди, ордро ба он меандозанд. Бо кафлези ҷӯбин хамир ва орд омехта мекунанд, то хӯрок ҳамвор ва нарма гардад. Пас аз пухтани ба табақ кашида, рағани мерезанд ва дар ин ҳолат ширбат пурра омода мешавад.

Қайд кардан ба маврид аст, ки ширбат на танҳо хӯроки болаззат аст, балки таоми руҳбаландкунанда ва рамзи меҳрубонии хонадон ба ҳисоб меравад.

ШИРКАДУ

Ширкаду таоми маъмулӣ дар тамоми минтақаҳои Тоҷикистон мебошад. Маҳсулоти асосӣ барои пухтан шир ва каду мебошанд.

Каду тоза карда, мувофиқи завқ пора мекунем ва дар об то пухтан меҷӯшонем. Баъд ба он ба миқдори зарурӣ шир илова карда, 20-25 дақиқа мепазанд. Ба ширкаду мувофиқи табъ шакар ё қанди сафед низ илова кардан мумкин аст.

Ширкаду рамзи фаровонӣ ва идона мебошад ва дар Наврӯз ва дигар ҷашнҳои хӯроки маъмули суфраҳои миллии ба ҳисоб меравад.

ОРДБИРӢН

Ордбирён низ таоми миллии буда, аз орд, рағани, намак, об ва шир тайёр мешавад.

Аввал ордро дар зарфи хушк бо каме рағани зағир ё зард то нимсӯз шудани бирён мекунанд, пас об меандозанд ва меҷӯшонанд. Пас аз ҷӯшидан орду об пурра омехта шуда, барои хуштамъ шудан шир илова карда мешавад. Баъзан дар вақти омода кардан рағани зағир доғшуда низ илова карда мешавад. Дар баъзе минтақаҳо ордбирёнро пурра бо шир мепазанд, ки маззаи он ҳам болаззат ва ҳам нарма мегардад.

Ордбирён рамзи анъанаи ниёгон ва маҳорати қадбону мебошад, ки таҷрибаи миллиро эҳё мекунанд ва ба оила шодию ҳамбастагӣ мебахшад.

Таомҳои миллии ширӣ мисли ширбат, ширкаду ва ордбирён на танҳо маззаи болаззат доранд, балки рамзи мероси фарҳангӣ ва суннатҳои ниёгон мебошанд. Омода кардани онҳо бо маҳсулоти тару тоза маҳаллӣ ва маҳорати қадбонҳои тоҷик нишон медиҳад, ки Наврӯз ва дигар ҷашнҳои танҳо як ид нест, балки таҷрибаи фарҳангӣ ва сарҷамъии оила мебошад.

Таҳияи Зебо ИКРОМЗОДА,
«Ҳамрози халқ»

ТАРАННУМИ НАВРҶЗ ДАР ҲУНАРИ ЗАНОНИ ТОҶИК

Наврӯз яке аз ҷашнҳои бостонӣ ва муқаддаси мардуми тоҷик ба шумор рафта, рамзи эҳёи табиат, оғози зиндагии нав ва эҳтиром ба арзишҳои миллӣ мебошад. Бо фарорасии фасли баҳор табиат ҷомаи нав ба бар мекунад, дилҳо аз меҳру умед лабрез мегарданд ва мардум бо шукргузорӣ аз неъматҳои зиндагӣ ба истиқболи Наврӯз омодагӣ мекунанд.

Дар ин айём эҳёи анъанаҳои миллӣ, ҳунари мардумӣ ва арҷгузорӣ ба фарҳанги ниёгон аҳамияти бештар пайдо мекунад. Маҳз тавассути ҳунари мардумӣ фарҳанг ва суннатҳои миллӣ аз насл ба насл интиқол ёфта, ҳувиёти миллӣ устувор мегардад.

Имрӯзҳо дар ғушаву канори кишвар занону духтарони ҳунарманд бо маҳорати баланди худ дар эҳёи рушди ҳунари мардумӣ саҳми арзанда мегузоранд. Яке аз чунин занони фаъол ва ҳунарманд Бибимоҳ Ғадоева мебошад, ки бо ҳунари дастии худ миёни сокинони ноҳияи Кӯшониён мавқеи хоса пайдо кардааст.

Қаҳрамони матлаби мо сокинони ноҳияи Кӯшониён, Ҷамоати деҳоти Навбаҳор, деҳаи Садриддин Айни буда, солҳои зиёд ба ҳунари мардумӣ машғул аст. Ӯ бо меҳнати софдилона ва ҳунари нозуки худ дар байни ҳамдеҳагон ва сокинони ноҳия обрӯю эҳтироми зиёд пайдо намудааст.

Мавсуф аз овони кӯдакӣ ба ҳунари мардумӣ, аз ҷумла дӯхтани куртаҳои миллӣ, гулдӯзӣ, чакандӯзӣ, қуроқдӯзӣ ва зардӯзӣ шавқу рағбати зиёд дошт. Ҳанӯз дар солҳои ҷавонӣ аз занони ҳунарманди деҳа нозукиҳои ин ҳунароҳоро омӯхта, бо мурури замон маҳорати худро тақвину додааст. Ба гуфтаи худӣ ӯ, ҳунар барои инсон танҳо воситаи рӯзгузаронӣ нест,

балки роҳи нигоҳдории фарҳанг ва суннатҳои миллӣ мебошад. Солҳои охир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба рушди ҳунари мардумӣ таваҷҷуҳи махсус зоҳир карда мешавад. Ин иқдомҳо бо ташаббус ва дастгириҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон амалӣ гардида, барои ҳунармандон имкониятҳои нав фароҳам овардааст. Дар доираи чунин сиёсати дастгирикунонда Бибимоҳ Ғадоева низ тавонистааст фаъолияти худро густариш диҳад.

Аз ҷумла, соли 2018 ӯ ба гирифтани Гранти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мушарраф гардида, ин дастгирӣ ба рушди минбаъдаи фаъолияти ҳунармандии ӯ тақвину ҷиддӣ бахшид. Бо истифода аз имкониятҳои фароҳамгардида мавсуф маҳорати худро боз ҳам тақвину дода, ба омода намудани либосҳои миллӣ, бахусус сару либоси арӯсӣ машғул гардид. Имрӯз Бибимоҳ Ғадоева бо дӯхтани либосҳои миллӣ, ки бо услуби зебо ва сифати баланд омода мешаванд, дар байни мардум шинохта шудааст. Сару либосҳои арӯсии омодакардаи ӯ бо нақшу нигори миллӣ, гулдӯзиҳои зебо ва тарҳи ҷолиб диққати ҳар бинандаро ба худ ҷалб мекунад. Ҳар як маҳсулоти

ӯ намунаи ҳунари воло ва муҳаббат ба фарҳанги миллӣ мебошад.

Ба гуфтаи Бибимоҳ Ғадоева, барои муваффақ шудан дар ҳар соҳа пеш аз ҳама муҳаббат ба касб ва меҳнати ҳалол зарур аст. Ӯ мегӯяд: «Инсон бояд ҳунари худро дӯст дорад, зеро маҳз ҳунар метавонад ӯро ба қўллаҳои баланд расонад». Маҳз чунин муҳаббат ба ҳунар сабаб гардид, ки фаъолияти ӯ сол то сол рушд ёбад ва ҳунари ӯ бештар миёни мардум машҳур гардад.

Бо мақсади дар амал татбиқи намунаи дастури супоришҳои Пешвои мил-

лӣ, гулдӯзӣ, чакандӯзӣ ва дигар ҳунари қадими омузонд.

Бибимоҳ Ғадоева барои рушди ҳунари мардумӣ як гурӯҳ шогирдонро аз ҳисоби духтарон ва занони хонанишини деҳа ба омузиш ҷалб намудааст. Ӯ бо сабури таҳаммул ба онҳо нозукиҳои ҳунаро меомӯзонад ва кӯшиш мекунад, ки занони ҷавон соҳиби касб гардида, дар зиндагии худ мустақил бошанд. Ба гуфтаи шогирдонаш, ӯ на танҳо омузгори ҳунар, балки намунаи ибрати меҳнатдӯстӣ ва масъулиятшиносӣ мебошад. Маҳз тавассути чунин ташаббусҳо ҳунари миллӣ дар ҷомеа бештар рушд ёфта, барои наслҳои оянда ҳифз мегарданд.

Қобили зикр аст, ки дар баробари фаъолияти ҳунармандӣ Бибимоҳ Ғадоева ҳамчунин дар кӯдакистони №8 ноҳияи Кӯшониён фаъолият ме-

лат доир ба рушди ҳунари мардумӣ ва ҷалби занону духтарон ба фаъолияти ҳунармандӣ, Бибимоҳ Ғадоева соли 2024 бо дастгирии соҳибкорони маҳаллӣ мағозаи ҳунари мардумӣ худро таъсис дод. Ин мағоза бо номи «Армуғон» фаъолият намуда, дар он намудҳои гуногуни либосҳои миллӣ ва маҳсулоти ҳунармандӣ ба харидорон пешниҳод карда мешаванд. Мағозаи мазкур на танҳо ҷойи фурӯши маҳсулоти ҳунармандӣ, балки як маркази хурди омузиши ҳунари мардумӣ низ ба ҳисоб меравад. Дар ин ҷо занону духтарони ҷавон метавонанд нозукиҳои дӯхтани либосҳои

намояд. Ӯ бо масъулияти баланд дар тарбияи насли наврас саҳм гузошта, кӯшиш мекунад, ки дар дили кӯдакон муҳаббат ба фарҳанг ва арзишҳои миллӣ парвариш ёбад. Бо фарорасии ҷашни Наврӯз фаъолияти чунин занони ҳунарманд боз ҳам бештар эҳсос мегардад. Зеро маҳз дар рӯзҳои ид либосҳои миллӣ, маҳсулоти ҳунармандӣ ва анъанаҳои қадимаи мардумӣ бештар истифода мешаванд. Наврӯз на танҳо ҷашни эҳёи табиат, балки ҷашни эҳёи фарҳанг ва суннатҳои миллӣ мо низ мебошад.

«Ҳамрози халқ»

ЭЙ ҒУНЧАИ ХАНДИДА,
НАВРҶЗ МУБОРАК БОД!

Эй ғунчаи хандида, Наврӯз муборак бод!
Эй ҷашмаи ҷӯшида, Наврӯз муборак бод!

Эй камдили тарсида, аз ишқ фуру бигзор,
Эй ошиқи шӯрида, Наврӯз муборак бод!

Эй шоҳи хушида, имсол ту нашкуфти,
Эй пунбаи болида, Наврӯз муборак бод!

Эй ёри аламдида, имсол кучо рафти?
Эй ёри писандида, Наврӯз муборак бод!

Эй ҳусни барозида, Наврӯз муборак бод!
Эй ҷону дилу дида, Наврӯз муборак бод!

Лоик ШЕРАЛИ

НАВРҮЗ ВА ПАРЧАМБАРДРОНИ МИЛЛАТ

Ба гоҳи зоҳир шуданаш дар кӯчаву
 хиёбонҳо пиру барнои ноҳия
 даст пеши бар, ҳолпурсиаш менамоянд, ки
 барои як омӯзгори асил аз муносибати са-
 мимии мардум дида инъоми беҳтаре нест.

Бешак, меҳру самимияти атро-
 фиён аз фазилати заҳматҳои бисёр-
 солааш дар ҷодаи таълиму тарбия
 сарчашма мегирад, ки 53 сол боз
 дар як муассисаи таълимии ноҳияи
 Вахш бо меҳру муҳаббати бузург ба
 шогирдон дарс медиҳад.

Достони заҳматҳои мондагоруш
 дар симои нурони ин маорифпар-
 вари садоқатпеша бо ҳусни ожанг
 таҷассум ёфтааст, ки ҳама ҳасти
 худро ба тарбияи наслҳои ояндаи
 Ватани азизаш бахшида, имрӯз шо-
 гирдонаш ҳамчун кадрҳои хушсалиқа
 дар арсаҳои гуногуни ҷамъияти фаъ-
 олият доранд. Тавре худ иқрор ме-
 ояд хушбахтиҳои ҳаётиву дастоварду
 нағмиҳои ва саъю талоши ҳастанопаз-
 ираш дар кори таълиму тарбия
 ва ҳам рушди истеъдодҳои навраас аз
 завқу муҳаббати бепоёнаш ба пешаи
 омӯзгорӣ сарчашма мегирад.

Омӯзгори номвари ноҳияи Вахш
 Зебонисо Нодирова аз зумраи
 собиқадорони соҳаи маориф аст, ки
 ақдари синни бознишастагӣ ҳам дар
 илму донишандӯзӣ ва роҳнамоии на-
 сли навраас ба китобхонаву ҳазинаҳои
 маънавӣ саҳми муносиб гузошта ис-
 тодааст. Дар арафаи ҷашни Наврӯзи
 байналмилалӣ, ки ба 71-умин баҳори
 умраш рост меояд, дар баробари фаъ-
 олияти омӯзгорӣ ва омодагории шо-
 гирдони лаёқадманд ба озмунҳои
 ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ кит-
 об аст” ва “Шоҳномаҳои” муаллима-
 ро саргарми омодагӣ ба ҷорабиниҳои
 наврӯзӣ дарёфтем. Гарчанде 12 сол аст
 ба нафақаи синнусолӣ барномадаам,
 аммо аз ягон ҷорабиниҳои фарҳангӣ
 дар канор наменам, - табассумомез
 риштаи суҳбатро мекушояд мусоҳиба.

- Дар ноҳияи Фархор дар оилаи хиз-
 матчи давлатӣ зодаву ба воя расида,
 баъди хатми таҳсилоти миёнаи умумӣ
 ба Донишгоҳи давлатии шаҳри Кӯлоб
 ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дохил
 шудам. Аз соли 1973 то имрӯз дар Му-
 ассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №3
 ноҳияи Вахш кору фаъолият дорам.
 Баъди 20 соли фаъолияти омӯзгорӣ
 ҳам дар зинаҳои раиси Шурои духтар-
 он, муовини директор оид ба тарбия
 таҷрибаи роҳбарӣ андӯхтам. Пас он,
 тӯли 14 сол ба симмати сарвари ин му-
 ассисаи таълимӣ фаъолият бинмуда,
 дар ин миён соли 2003 факултети тех-
 нологии Донишгоҳи давлатии Бохтар
 ба номи Носири Хусравро хатм кардам.
 Аз соли 2014 ба нафақаи синнусолӣ ба-

ромада, аммо тариқи шартнома рисо-
 лати омӯзгориро пеш бурда истодаам.

Давоми ҳашт соли идора ёфтани оз-
 муни ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ
 китоб аст”, чанд тан аз дастпарварони
 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии
 №3 ноҳияи Вахшро ҷиҳати иштирок дар
 ин озмун роҳнамоӣ мекунад. Шогирдо-
 ни муаллима, Бибимаи Раҳмонова
 соли 2022 дар даври ҷумҳуриявӣ ин
 озмун аз рӯи номинатсияи адабиёти ба-
 чагона сазовори ҷойи ифтихорӣ ва дар
 соли 2024 ҷойи дувумро соҳиб гардид.
 Ҳамчунин, дар соли гузашта дастпар-
 вари ӯ Рӯзиматова Гулизор дар номи-
 наи адабиёти ҷаҳонии озмуни “Фурӯғи
 субҳи доноӣ китоб аст” дар ҷумҳури
 мақоми севумро ба даст овард. Ба
 эътибори заҳматҳои шабонарӯзиаш

дар самти таълиму тарбия ва рушди
 истеъдодҳои навраас борҳо аз ҷониби
 раиси ноҳияи Вахш ҷадрдонӣ гарди-
 дааст. Зебонисо Нодирова аз зумраи
 маорифчиёни собиқадамест, ки ҳанӯз
 дар солҳои 1980-ум ва баъдан дар за-
 монҳои соҳибистиқлолии кишварамон ба
 унвони Аълочии маорифи Ҷумҳурии
 Тоҷикистон ва дар соли 2015 бо Медали
 хизмати шоиста сарфароз гардидааст.

Дар баробари рисолати омӯзгорӣ
 ва иштироки фаъол дар ҷорабиниҳои
 фарҳангӣ, ки бо ибтикори бахши кор
 бо занон ва оилаи мақомоти иҷроияи
 ҳокимияти давлатии ноҳияи Вахш
 роҳандозӣ мегардад, ҳамвора ба
 ҳайси узви собиқадорони Ҷизби Халқии
 Демократии Тоҷикистон дар татбиқи
 барномаву ҳадафҳои оинномавии
 ҷизби пешбарандаи ҷомеа ҳиссаи ху-

дро мегузорам, - иброз дошт дар идо-
 маи суҳбат Зебонисо Нодирова.

- Саъю талошҳои мо омӯзгорон
 ҷиҳати фаъолгардони толибилмон
 дар озмунҳои ҷумҳуриявӣ нишони
 ҷонибдорӣ аз ташаббусҳои хирад-
 мандонаи Раиси муаззами Ҷизби
 Халқии Демократии Тоҷикистон,
 Президенти маҳбуи кишварамон
 муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аст, ки
 бо мақсади маърифатнокии ҷомеа
 ва ҷалби таваҷҷуҳи мардум ба ки-
 тобхонаву муассисаҳои илмиву
 фарҳангӣ ин ҳама озмунҳои ҷолибро
 роҳандозӣ намудаанд.

- Маврид ба ёдоварист, ки раиси
 Кумитаи иҷроияи ҶХДТ дар вилоя-
 ти Хатлон Саидзода Ҷамшед Ҳамро
 бо мақсади ҳавасмандгардони фаъ-
 олони ҷизб дар татбиқи ҳадафҳои
 пешгирифти роҳбарияти олии киш-
 вар пайваста маро дар маросиму
 ҷорабиниҳои ҷизбӣ даъват менамо-
 янд. Ин ҳама таваҷҷуҳ ва ҷадрдонии
 нисбати мо меҳтарони соҳаи маориф
 ба омӯзгорони ҷавон неруи тоза-
 ву ангезаи эҷодӣ мебахшад, то дар
 пайравӣ аз ташаббусҳои муаллимони
 соҳибтаҷриба дар масири таълиму
 тарбия ва дарёфти истеъдодҳои на-
 врас саъю талоши дучанд намоёнд”, -
 мегӯяд Зебонисо Нодирова.

Садоқату дилбастагии беканори

оммави- вилоятии ба номи Шамсид-
 дин Шоҳин ва ҳам аъзои Китобхонаи
 миллии Тоҷикистон мебошанд. Ба
 гоҳи ёдоварӣ аз рӯзу рӯзгорони паси
 сар бинмудааш аз сарнавишти хеш
 шукргузори менамояд, ки бо шаро-
 фати зодмандони равншоду усто-
 дони меҳрубону саҳтгир, ба касби
 омӯзгорӣ меҳру муҳаббат пайдо кар-
 да, дар ин пайроҳаи пуршебу фароз
 хушбахтиву саодати оилавӣ ва ҳам
 муваффақияту дастовардҳои касби-
 ро ба даст овардааст.

Дар баробари завқу салиқаи
 фитри ба пешаи омӯзгорӣ, маҳз узви
 ҷизби пешбарандаи ҷомеа будан, ки
 роҳбарияшро Президенти маҳбуи
 кишварамон ба уҳда доранд, масъу-
 лияти мо пайравони ин Мактаби сиё-
 сиро дар иҷрои вазифаҳои бар зимма
 доштамон дучанд менамояд, - иф-
 тихормандона изҳор медорад, Зебо-
 нисо Нодирова. Солиён аст, ба ҳайси
 раиси Кумитаи падару модарони Му-
 ассисаи таҳсилоти миёнаи умумии
 №3 -и ноҳияи Вахш сокинонро ҷиҳати
 саҳмгузори дар корҳои ободони мак-
 табу маҳалла ҷалб намуда, дар ин
 самт дар якҷоягӣ бо мардум иқдомҳои
 шоистаро анҷом дода истодаем.

Дар доираи омодагӣ ба мароси-
 ми пуршукӯҳи Наврӯзи байналмилалӣ
 омӯзгори пурталову навоар ҳамроҳи
 фаъолзанони ноҳия ҷидду ҷаҳд до-
 ранд, ки ҳарчӣ бештар расму оинҳои
 наврӯзиро, ки аз гузаштагон хеш ме-
 рос гирифтаанд, ба намоиш гузоранд.
 Ба андешаи муаллима Зебонисо Но-
 дирова бонувони омӯзгор ва модарони
 собиқадор дигар занони пешоҳанг бо
 иштироки фаъолони дар ҷорабиниҳои
 оммавӣ, аз ҷумла маросимҳои наврӯзӣ
 дар тарбияи маънавии ҷомеа, ба вижа
 насли ҷавон дар руҳияи инсондӯстиву
 ватанпарастӣ ва арҷгузори ба
 муқаддасоти миллату давлатдорӣ
 нақши меҳварӣ мебозанд.

Ҷамолитдин УСМОНИЁН,
 “Ҳамрози халқ”

НАВРҮЗ МУБОРАК БОД!

Эй ёри баҳоройин, Наврӯз муборак бод!
Парвардаи Фарвардин, Наврӯз муборак бод!

Эй дастӣ баҳоролуд, эй чашми хуморолуд,
Эй кокули атрогин, Наврӯз муборак бод!

Эй ғаркаи хоҳишҳо, сармасти навозишҳо,
Эй ошиқи фаррухдин, Наврӯз муборак бод!

Эй синаи бекина, эй қалби чу ойна,
Эй хонаи меҳрозин, Наврӯз муборак бод!

Эй рози тари борон, бар гӯши дили ёрон,
Табрик бигӯ ширин: Наврӯз муборак бод!

Эй ҳафт нишон аз «шин», дар суфраи ҷон биншин,
Эй ҳафт салом аз «син», Наврӯз муборак бод!

Ҷаъфар МУҲАММАД

НАҶАСИ ПОЗАИ НАВРҮЗ...

Нафаси тозаи Наврӯз муборак бошад,
Чеҳраи поку дилафрӯз муборак бошад.
Ҷама ҷо хурраму тозаҷавонӣ бинам,
Чашми фархундаю фирӯз муборак бошад!

Куртаи сабз ба бар карда зи нав кӯҳу камар,
Чун арӯсон шуда ҳар шоҳи гул тозаву тар.
Марди деҳқон ба замин донии армон пошад,
Сар кашад донии афтода ба уммеи самар.

Боз аз хоб табиат шуда бедор имрӯз,
Соғари лолаи хандон шуда саршор имрӯз.
Дар кафи барг чу дурдона дурахшад борон,
Таҳ ба таҳ дар дили мо мисраи ашъор имрӯз.

Дӯстон, фасли дилафрӯз муборак бошад,
Чашми фархундаю фирӯз муборак бошад.
Ҷама ҷо хурраму тозаҷавонӣ бинам,
Нафаси тозаи Наврӯз муборак бошад!

БАЗМИ ТУЛ ДАР ЧАМАНИ НАВРҮЗ АСТ

Базми гул дар чамани Наврӯз аст,
Даври гул-гулфикани Наврӯз аст,

То ба гардун сухани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Бӯи Наврӯз расад аз ҷама дар,
Рӯи Наврӯз расад аз ҷама дар,

Ҷама дар пираҳани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Ном Наврӯзу насаб Наврӯз аст,
Исми ҳар бахталаб Наврӯз аст,

Фасли армоншикани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Сабзгун пуштаву саҳрои Ватан,
Сабзпӯш аст ҷама ҷои Ватан,

Сабз ҷон дар бадани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Ба муродаш ҷама дилдода расад,
Ҷамаро бахти Худодода расад,

Ҷама ҷо анҷумани Наврӯз аст,
Тоҷикистон ватани Наврӯз аст.

Муҳаммад ҒОИБ

БИЁ, БИХАНДЕМ!

Аз Афандӣ мепурсанд:
- Ҳодиса аз фалокат чӣ фарқ дорад?
Афандӣ ҷавоб мегӯяд:
- Вақте бо хушдоманат назди дарё меравӣ ва ногаҳон ӯ ба об меафтад, ин ҳодиса аст. Агар нохост ӯ наҷот ёбад ё нафаре пайдо шавад, ки ӯро наҷот диҳад, ана ин фалокат аст.

Афандӣ дар умраш яқумбор айнаки сиёҳ монда ба кӯча мебарояду писарашро дар кӯча мебинад ва як шапалоқ мезанад. Писараш мегӯяд, дада барои чи маро мезанед? Афандӣ мегӯяд, дар ин ними шаб ту дар кӯча чи кор мекуни?

Дада шаб нест рӯзай айнакатонро гиред! Баъд Афандӣ айнакашро мегирад боз як шапалоқи дигар мезанад. Писари Афандӣ боз ҳайрон шуда мегӯяд. Дада боз барои чи мезанед?

Ҳайвон ту аз дина шаб дар инҷо чи кор мекни? Дарсатро оҷаат меҳонад?

- Адреси ҷамуна те шуд.

Мағозаи кӯча оташ мегирад. Ҷамсоҳа баромада тамошо мекунаду оташро хомӯш намекунад. Соҳиби мағоза мегӯяд барои оташро хомӯш кардан ёри намендидед? Ҷамсоҳа мегӯяд, ки ҳоло истед, дафтари қарзҳо насӯхтааст.

-Мардак, ранг кардани мӯйлабатонро бас кунед.

-Чӣ, магар маълум аст?

-Дар шумо не, аммо дар рӯи сафедаи котибаатон доғҳои маълум аст.

Як дузд бекор мемонаду моҳикапӣ меравад, як моҳии тиллоиро мекапад аз об берун мебарорад. Моҳӣ аз интизорӣ безор мешаваду ба забони ҳол омада мегӯяд:

- Ягон хоҳиш дошта бошӣ бигӯ ман иҷро мекунам.

Дузд мегӯяд:

- Чи хоҳиш кунам?

Моҳӣ мегӯяд:

- Дирӯз як мард маро қапиду 10 ҳазор доллар хоҳиш кард ва ман ҳам додамаш.

Дузд мегӯяд:

Афандиро дандонш саҳт дард мекунад ва назди духтури дандон меравад.

Ба духтури дандона мегӯяд: Духтурҷон дандони беморамо монеду дигарашро канед. Духтур ҳайрон мешаваду мегӯяд барои чӣ?

Афандӣ мегӯяд ин дандон ду шаб мешавад, ки ғам дода истодааст монед, ки танҳо монад, баъд ҳаёта мефаҳмад.

Аз интернет

Ҳамрози халқ

Ҳафтаномаи сиёсӣ - иттилоотӣ

Аз соли 2003 нашр мешавад.
Тахти рақами 412/РЗ-97 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Муассис: Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар вилояти Хатлон.

Сармуҳаррир: Зебо Икромзода

Ҳайати мушовара: Давлаталӣ Саид, раиси вилояти Хатлон, Абдулло Раҳмонзода, муовини раиси вилояти Хатлон, Саидзода Ҷамшед Ҳамро, раиси КИ ҲХДТ дар вилояти Хатлон.

Ҳайати эҷодӣ: Амонҷон Муҳиддинов, Ҷамолиддин Усмоиён, Раҷабалӣ Худоёрзода, Аҳлиддини Муборакшоҳ, рӯзноманигор, Меҳроб Салимбеков, саҳифабанд.

Ба хотири чандандешӣ мақолаҳои низ ҷоп карда мешаванд, ки на ҷама вақт ҳайати эҷодии ҳафтанома ва КИ ҲХДТ дар вилояти Хатлон ба муҳтавои он мувофиқанд. Дастхат ва суратҳо ба муаллифони баргирдонидани намунаҳои ҳафтаномаро дар дигар васоити ахбори омма танҳо бо нишон додани манбаъ метавон истифода кард.

Нишони мо: шаҳри Бохтар, кӯчаи Айни - 47, бинои Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар вилояти Хатлон, ошонаи сеюм.

Телефонҳои мо: (8 3222) 2-12-12

Сомонаи КИ ҲХДТ дар вилояти Хатлон: viloyat@hhdtkhatlon.tj

E-mail: info@hhdtkhatlon.tj

Ҳафтанома дар ҷопхонаи нашриёти «Мега-Принт» бо теъдоди 24030 нусха нашр шуд.

